

Hannu Tuuri, Arja Kortesuoma & Sanna Jyllilä

MÖKKEILYÄ JA MATKAILUA

Vapaa-ajan asukkaiden matkailupalvelujen ja rahan käyttö Etelä-Pohjanmaalla

Hannu Tuuri, Arja Kortesuoma & Sanna Jyllilä

MÖKKEILYÄ JA MATKAILUA

Vapaa-ajan asukkaiden matkailupalvelujen ja rahan käyttö Etelä-Pohjanmaalla

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCE

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Seinäjoki 2014

SeAMK Elintarvike ja maatalous

MATK03 Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla v. 2011 – 2014
Hankenro 14689

ISBN 978-952-5863-84-0
ISBN 978-952-5863-85-7 (verkkajulkaisu)

Painopaikka: Arkmedia Oy

TIIVISTELMÄ

Tämä vapaa-ajan asukkaiden matkailupalveluiden käyttöä, tarpeita ja toiveita kartoittava tutkimus on osa Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla 2011–2014 -hanketta (MATK03). Hankkeen tavoitteena on edistää matkailutoimialan kasvua ja kehitystä maakunnassa. Projektia rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseuturahastosta ja kansallisesta rahasta. Hankkeen hallinnoinnista vastaa Seinäjoen ammattikorkeakoulun Elintarvike ja maatalouden yksikkö.

Tutkimuksen pohjimmaisena tavoitteena oli selvittää millaisia Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevien vapaa-ajan asuntojen asukkaat ovat palveluiden käyttäjinä ja matkailijoina ja millaisia kehittämistarpeita he näkevät vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan palveluissa. Tässä tutkimuksessa vapaa-ajan asuntojen asukkailla tarkoitetaan vain niitä henkilöitä, joiden asuinpaikkakunta oli eri kuin vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunta. Tutkimuksen päätavoitetta lähestytään hakemalla vastauksia seuraaviin yksityiskohtaisempiin tutkimusongelmiin:

- 1) Kuinka suurta on vapaa-ajan asuntojen käytön määrä (mm. yöpymiset)?
- 2) Millainen on vapaa-ajan asuntojen asukkaiden profiili?
- 3) Mitä matkailupalveluja vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät?
- 4) Mistä vapaa-ajan asuntojen asukkaat saavat tietoa kuntien matkailu- ja muista palveluista?
- 5) Kuinka paljon vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät rahaa vapaa-ajan asuntojen sijaintipaikkakunnilla tai lähialueilla?

Tämän tutkimuksen tulokset perustuvat kahteen erilliseen tutkimusaineistoon; kyselyyn vapaa-ajan asuntojen omistajille ja kyselyyn kuntatoimijoille. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat sellaiset vapaa-ajan asunnon Etelä-Pohjanmaalla omistavat, joilla vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunta oli eri kuin asuinpaikkakunta. Tutkimus toteutettiin kirjekyselynä, johon yhteystiedot saatiin otoksena väestörekisterikeskuksen rekisteristä, käyttämällä yksinkertaista satunnaisotantaa määritetystä kohderyhmästä. Kyselylomake lähetettiin 1200 henkilölle. Vastauksia kyselyyn saatiin 470 ja näin vastausprosentiksi muodostui 40,3 %. Valtaosa tämän tutkimuksen tuloksista perustuu tämän kyselyn aineistoon. Kuntatoimijoiden kirjekyselyyn saatiin vastaus kaikkien 18 Etelä-Pohjanmaan kunnan viranhaltijoilta.

Tutkimustulosten mukaan tutkimuksen kohderyhmän vapaa-ajan asukkaista 55 % asuu maakunnan ulkopuolella ja 45 % Etelä-Pohjanmaan jossakin muussa kunnassa, kuin missä vapaa-ajan asunto sijaitsee. Noin puolella vapaa-ajan asunto sijaitsi alle 100 km etäisyydellä vakituisealta asunnolta. Vapaa-ajan

asuntojen omistajista n. 80 % asuu 1 tai 2 hengen talouksissa ja he ovat pää-sääntöisesti yli 50-vuotiaita. Lapsiperheitä vapaa-ajan asuntojen omistajista oli vain noin joka kymmenes. Oman perheen yöpymisiä kertyi jokaista vapaa-ajan asuntoa kohti keskimäärin 54 yötä per vuosi. Päiväkäyntejä omalle mökille tehtiin keskimäärin noin 10 kertaa vuodessa. Rahaa vapaa-ajan asukkaat käyttivät mökin sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella keskimäärin 2350 €/perhe, josta noin 280 € palveluihin ja loput ostoksiin ja hankintoihin.

Vapaa-ajan asukkaat hakevat monista lähteistä aktiivisesti tietoa alueen matkailupalveluista. Tärkein tiedonlähde vapaa-ajan asukkaille oli paikkakunnan paikallislehti. Mökkikuntien lähettämä materiaalipaketti koettiin merkittäväksi tietokanavaksi ja tyytyväisimpiä tiedonsaantiin olivat vapaa-ajan asukkaat niissä kunnissa, jotka suuntasivat kohdennettua markkinointia ja tiedottamista vapaa-ajan asukkailleen. Moni kunta Etelä-Pohjanmaalla ei selvityksen mukaan ole vielä riittävästi tiedostanut potentiaalia tässä kohderyhmässä.

Nyt saatujen tutkimustulosten pohjalta on nähtävissä erityisesti kaksi osaluuetta, joihin kehittämistoimenpiteitä tulee jatkossa suunnata; kohdennettu tiedottaminen ja markkinointi alueen olemassa olevista tapahtumista ja palveluista sekä toisaalta uusien tapahtumien ja palveluiden kehittäminen. Tutkimuksen mukaan mökkien talvikäyttö on nykyisellään verrattain vähäistä. Palvelutarjontaa kehittämällä vapaa-ajan asukkaiden viipymää mökeillä voisi saada pidennettyä ja uudella hiljaisten kausien tapahtumatarjonnalla talviasuttaville mökeille olisi mahdollista saada käyttöä nykyistä kesäsesonkiaikaa pidemmälle jaksolle.

Avainsanat: vapaa-ajanasunto, kesämökki, matkailupalvelut, yöpymiset, tiedottaminen, markkinointi, kehittäminen

Yhteystiedot:

tutkija Hannu Tuuri, hannu.tuuri@seamk.fi

projektipäällikkö Arja Kortesuoma, arja.kortesluoma@seamk.fi

projektikoordinaattori Sanna Jyllilä, sanna.jyllila@seamk.fi

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	3
1 JOHDANTO	9
1.1 Tutkimuksen taustaa.....	9
1.1.1 Matkailijan ja matkailun määritelmä.....	10
1.1.2 Etelä-Pohjanmaa matkailualueena	11
1.2 Tutkimuksen tavoite ja viitekehys	13
1.2.1 Vapaa-ajan asunnot Suomessa.....	14
1.2.2 Vapaa-ajan asunnot Etelä-Pohjanmaalla	15
1.2.3 Aikaisemmat tutkimukset.....	17
1.3 Tutkimuksen toteuttaminen	18
2 TUTKIMUSTULOKSET.....	20
2.1 Vastaajien taustatiedot	20
2.2 Vapaa-ajan asunto Etelä-Pohjanmaalla.....	22
2.3 Yöpymiset vapaa-ajan asunnolla	26
2.4 Rahan käyttö.....	28
2.5 Tiedon saanti	31
2.6 Kuntien tiedottaminen palveluista	36
2.7 Matkailupalveluiden käyttö.....	37
2.8 Toiveita palveluiden kehittämiseksi	41
3 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	42
LIITTEET	46
LÄHTEET	55

1 JOHDANTO

Matkailu on maailman nopeimmin kasvia toimialoja. Suomessa matkailun kokonaiskysyntä vuonna 2013 oli 13,3 miljardia euroa. Toimialan taloudellinen merkitys on suurempi kuin esimerkiksi elintarviketeollisuuden tai pankki-sektorin.¹ Matkailu on kasvanut voimakkaasti myös Etelä-Pohjanmaalla. Vuonna 2012 matkailijat ostivat alueelta palveluja ja tuotteita noin 353 miljoonan euron arvosta. Matkailijoiden maakuntaan jättämä rahamäärä on lähes kolmin-kertaistunut viimeisten 15 vuoden aikana.²

Yksityisten vapaa-ajan asuntojen omistajat ja mökkivierailijat käyttävät matkailu- ja muiden yritysten palveluja mökkikunnassa ja lähialueilla. Vapaa-ajanasukkaiden palvelujen käytöstä on tehty verrattain vähän tutkimuksia, varsinkaan matkailun kehittämisen lähtökohdista. Tällä tutkimuksella haluttiin selvittää eteläpohjalaisten vapaa-ajan asukkaiden matkailupalveluiden ja muiden kaupallisten palveluiden käyttöä matkailijoina.

1.1 Tutkimuksen taustaa

MATKO3 eli Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla vuosina 2011–2014 -hankkeen tehtävänä on edistää ja koordinoita matkailun kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä Etelä-Pohjanmaalla. Hankkeen tavoitteena on edistää matkailu-toimialan kasvua ja kehitystä maakunnassa. Seinäjoen ammattikorkeakoulun Elintarvike ja maatalouden hallinnoimaa hanketta rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseuturahastosta ja kansallisesta rahasta. Käytännön toimenpiteinä hankkeessa on mm. matkailun asiakastutkimusten ja matkailutoimialan kehitykseen liittyvien seurantatutkimusten organisointi ja toteutus sekä tutkimuksella hankitun tiedon välittäminen kehittämistoimien pohjaksi. Tämän vapaa-ajan asukastutkimuksen tarkoitus on tuottaa aineistoa matkailun kehittämis- ja markkinointityöhön. Tavoitteena oli saada kuva vapaa-ajan asukkaista niin matkailupalveluiden kuin muidenkin kaupallisten palveluiden käyttäjinä: mitä matkailu- ja lähipalveluja vapaa-ajan asukkaat käyttävät nyt, miten palveluista etsitään tietoa ja miten tiedottamista voitaisiin kehittää.

Matkailutilastoasetuksessa mökille suuntautuvat matkat luokitellaan vapaa-ajan matkoiksi ja mökkiläisten rahankäyttö on matkailutuloa kunnalle ja alueelle. Vapaa-ajan asukkaille suunnatulla tutkimuksella kartoitettiin Etelä-Pohjanmaan alueella vapaa-ajan asunnon omistavien ulkopaikkakuntalaisten palveluiden ja

1 TEM, Matkailun merkitys Suomen kansataloudelle

2 FCG Suunnittelu ja tekniikka, Etelä-Pohjanmaan matkailun taloudelliset vaikutukset 2012

rahan käyttöä mökin sijaintikunnassa tai sen lähialueilla. Lisäksi tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa mitä kanavia mökkiläiset käyttävät hakiessaan tietoa mökkikunnan palveluista. Tavoitteena oli myös selvittää tyytyväisyyttä kuntien tarjoamiin palveluihin ja palveluista tiedottamiseen sekä kartoittaa kehittämistarpeita.

1.1.1 Matkailijan ja matkailun määritelmä

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat sellaiset henkilöt, jotka omistavat mökin Etelä-Pohjanmaalla, mutta eivät asu mökin sijaintikunnassa. Tässä tutkimuksessa käytetään samoja määritelmiä, joita Tilastokeskus käyttää matkailutilastoinnissaan. Vapaa-ajanmatkaksi luokitellaan kaikki ne matkat, jotka eivät ole työ- tai kokousmatkoja. Tämän määritelmän mukaan myös mökille suuntautuvat matkat katsotaan vapaa-ajanmatkoiksi ja matkailuksi, niiltä osin kuin henkilö täyttää matkailija-määritelmän.³

Matkailijalla (tourist, overnight visitor) tarkoitetaan yöpyvää matkailijaa, joka viettää vähintään yhden yön matkan kohteessa joko maksullisessa tai maksuttomassa majoituksessa.

Päiväkävijä (same-day visitor) on matkailija, joka ei yövy matkan aikana eikä matkan kohteessa maksullisessa tai maksuttomassa majoituksessa. Päiväkävijä viipyy matkan kohteessa alle 24 tuntia niin, että saapuminen ja lähtö tapahtuvat saman vuorokauden aikana.

Matkailu (tourism) on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan (12 kk) vapaa-ajanvieton, liikematkan tai muussa tarkoituksessa. Vapaa-ajan asunnolle tehtävät matkat säännöllisyydestä riippumatta luetaan kuuluvaksi osaksi matkailua.

Vapaa-ajanmatka (leisure trip) viittaa matkan tarkoitukseen ja motiiviin. Vapaa-ajanmatka on tavanomaisen elinpiirin ulkopuolelle tehty matka, jonka pää-tarkoituksena on ajanviete, lomavietto, virkistys, rentoutuminen, harrastukset jne. Suomalaisten matkailu tutkimuksessa vapaa-ajanmatkaksi luokitellaan kaikki ne matkat, jotka eivät ole työ- tai kokousmatkoja. Näitä matkoja ovat mökkimatkat, vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luo sekä vapaa-ajan risteilyt ja päivämatkat.⁴

3 Tilastokeskus, Suomalaisten matkailu

4 Tilastokeskus, Suomalaisten matkailu, IRTS, Matkailutilastoasetus 692/2011

Kesämökillä tarkoitetaan kiinteästi sijaintipaikalleen rakennettua vapaa-ajan asuinrakennusta tai asuinrakennusta, jota käytetään loma- tai vapaa-ajan asuntona. Liiketoimintaa palvelevia lomamökkejä, lomakyläiden rakennuksia ja siirtolapuutarhamökkejä ei lueta vapaa-ajan asuinrakennuksiksi. Kesämökeiksi luetaan kaikki rakennukset, joiden käyttötarkoitus vuoden viimeisenä päivänä on vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajankohtana käytetään vapaa-ajan asuntona.⁵

Tässä tutkimuksessa vapaa-ajan asunnosta voidaan käyttää myös sanaa kesämökki tai mökki.

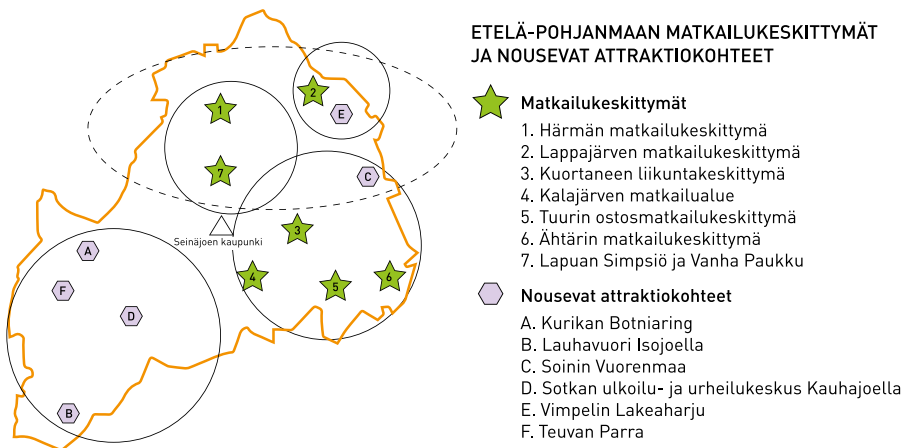
1.1.2 Etelä-Pohjanmaa matkailualueena

Etelä-Pohjanmaalla matkailun perustana ovat matkailu- ja palvelukeskittymät. Varsinaiset matkailukeskittymät sijaitsevat eri puolilla maakuntaa; Ähtärissä, Alavudella, Kauhavalla, Lappajärvellä, Kuortaneella ja Seinäjoella. Näistä neljä ensin mainittua kuntaa ovat nostaneet matkailun yhdeksi kärkitoimialoistaan. Maakunnan suurin yksittäinen matkailukohde, kävijämäärillä mitattuna merkittävä megakohde valtakunnallisestikin, on Veljekset Keskinen Oy:n kauppakeskittymä Tuurissa. Toiseksi suurimmaksi yksittäiskohteeksi maakunnassa on noussut huvipuisto PowerPark Kauhavalla.

Matkailukeskittymien ja kärkikohteiden lisäksi pienempiä ja nousevia matkailuattraktioita eli vetovoimakohteita sekä vetovoimaisia maaseutumatkailun kärkikohteita löytyy yksittäin eri puolilta maakuntaa. Maakunnan matkailun veturikohteina ovat edellä mainittujen Keskisen kyläkaupan ja PowerParkin lisäksi Ähtärin eläinpuisto, Kuortaneen Urheilupuisto, Härmän ja Kivitipun kylpylät sekä Seinäjoen seudulla järjestettävät kesän suur tapahtumat. Matkailu Etelä-Pohjanmaalla on voimakkaasti kesäaikaan painottuvaa.⁶

5 Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökit

6 SeAMK MATK03, Etelä-Pohjanmaan matkailustrategia vuosille 2013 – 2017

Kuvio 1. Etelä-Pohjanmaan matkailukeskitymät ja matkailuattraktiot. (Kuva: Etelä-Pohjanmaan matkailustrategia vuosille 2013–2017)

Seutukuntia Etelä-Pohjanmaalla on neljä: Järviseutu, Kuusiokunnat, Seinäjoen seutukunta ja Suupohja. Järviseudun seutukuntaan kuuluvat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli. Kuusiokuntiin kuuluvat Alavus, Kuortane ja Ähtäri. Seinäjoen seutukuntaan luetaan Seinäjoen lisäksi Ilmajoki, Jalasjärvi, Kauhava, Kurikka ja Lapua. Suupohjan alueeseen kuuluvat Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva.

Matkailukeskitymistä Veljekset Keskinen Oy, Ähtärin eläinpuisto ja Kuortaneen Urheiluopisto sijaitsevat Kuusiokuntien alueella. Järviseudulla sijaitsee maakunnan suurin järvi, Lappajärvi, jonka ympärillä on paljon vapaa-ajan asutusta sekä kylpylä Kivitippu. Seinäjoen seutukunnan alueella järjestetään suuret kesätapahtumat, veturikohteista PowerPark ja Härmän kylpylä sijaitsevat alueella.

Kuvio 2. Etelä-Pohjanmaan seutukuntajako (Kuva: Etelä-Pohjanmaan liitto)

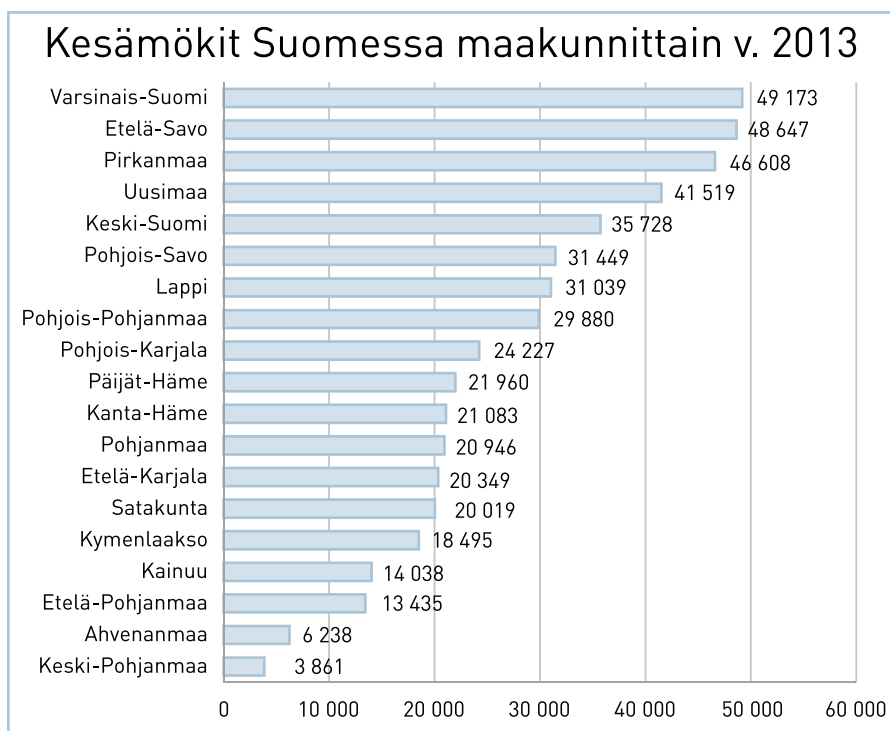
1.2 Tutkimuksen tavoite ja viitekehys

Tutkimuksen pohjimmaisena tavoitteena oli selvittää millaisia vapaa-ajan asunnon asukkaat ovat palveluiden käyttäjinä ja matkailijoina ja millaisia kehittämistarpeita he näkevät vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan palveluissa ja tiedottamisessa. Tässä tutkimuksessa vapaa-ajan asuntojen asukkailla tarkoitetaan vain sellaisia henkilöitä, jotka asuvat jollain toisella paikkakunnalla kuin millä vapaa-ajan asunto sijaitsee. Tutkimuksen päätavoitetta lähestytään hakemalla vastauksia seuraaviin yksityiskohtaisempiin tutkimusongelmiin:

- 1) Kuinka suurta on vapaa-ajan asuntojen käytön määrä (mm. yöpymiset)?
- 2) Millainen on vapaa-ajan asuntojen asukkaiden profiili?
- 3) Mitä matkailupalveluja vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät?
- 4) Mistä vapaa-ajan asuntojen asukkaat saavat tietoa kuntien matkailu- ja muista palveluista?
- 5) Kuinka paljon vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät rahaa vapaa-ajan asuntojen sijaintipaikkakunnilla tai lähialueilla?

1.2.1 Vapaa-ajan asunnot Suomessa

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2013 kaikkiaan 498 700 mökkiä. Maakunnista eniten mökkejä oli Varsinais-Suomessa, jossa oli noin 49 000 kesämökkiä, myös Etelä-Savossa ja Pirkanmaalla vapaa-ajan asuntoja oli kummassakin yli 45 000. Vähiten kesämökkejä oli Etelä-Pohjanmaalla (13 400), Keski-Pohjanmaalla (3 900) ja Ahvenanmaalla (6 200). Kesämökki sijaitsee yleensä lähellä omistajan asuinpaikkaa. Asuinmaakuntansa alueelta mökin omisti 65 % kaikista mökin omistajista, kolmasosa kaikista mökinomistajista omisti mökin kotikunnassaan.⁷

Kuvio 3. Kesämökit maakunnittain v. 2013

⁷ Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökit

Uusien, vuonna 2013 valmistuneiden kesämökkien omistajien keski-ikä oli 54 vuotta, kun taas kaikkien mökinomistajien keski-ikä vuonna 2012 oli 61 vuotta. Alle 40-vuotiaita omistajia oli noin 24 000 eli vain 6 prosenttia kaikista mökinomistajista. Kaikista kesämökeistä yli neljälläkymmenellä prosentilla oli omistajana kahden aikuisen henkilön asutokunta ja 14 prosentilla mökeistä oli omistajatalouksissa alle 18-vuotiaita lapsia. Yksinasuva henkilö oli omistajana 16 prosentilla mökeistä ja 19 prosenttia kaikista mökeistä omisti perikunta, yritys, yhteisö tai omistaja oli tuntematon.⁸

1.2.2 Vapaa-ajan asunnot Etelä-Pohjanmaalla

Tutkimusvuonna Etelä-Pohjanmaan alueella on 18 kuntaa: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri. Vuonna 2012 maakunnassa oli Tilastokeskuksen mukaan kaikkiaan 13 363 kesämökkiä (taulukko 1). Vapaa-ajan asuntojen määrä on kasvanut reilulla 700 mökillä vuosien 2005 ja 2012 välillä. Eniten mökkejä on Alavudella (1 963), Ähtärissä (1 354), Alajärvellä (1 300), Lappajärvellä (1 121) ja Kauhavalla (1 056).⁹

⁸ Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökit

⁹ FCG Suunnittelu ja Tekniikka, Etelä-Pohjanmaan matkailun taloudelliset vaikutukset 2012, Tilastokeskus 2013

Taulukko 1. Kesämökkien lukumäärä Etelä-Pohjanmaan kunnissa vuosina 2005 ja 2012
Tilastokeskuksen kesämökkitilaston mukaan

Paikkakunta	Kesämökit (lkm)	
	v. 2005	v. 2012
Alajärvi	1 161	1 300
Alavus	1 806	1 963
Evijärvi	703	696
Ilmajoki	386	378
Isojoki	317	306
Jalasjärvi	481	489
Karjajoki	91	105
Kauhajoki	532	569
Kauhava	1 061	1 056
Kuortane	739	740
Kurikka	561	615
Lappajärvi	1 012	1 121
Lapua	658	671
Seinäjoki	790	863
Soini	421	510
Teuva	190	183
Vimpeli	422	444
Ähtäri	1 304	1 354
Yhteensä	12 635	13 363

Tilastokeskuksen lisäksi Väestörekisterikeskus ylläpitää väestötietojärjestelmässään kiinteistö- ja rakennusrekisteriä, johon rekisteröidään mm. rakennuksen omistajan tiedot ja käyttötarkoitus. Tämän rekisterin mukaan Etelä-Pohjanmaalla oli tutkimusvuonna noin 11000 vapaa-ajan asunnoksi rekisteröityä rakennusta tai kiinteistöä.¹⁰ Ero Tilastokeskuksen kesämökkitilastoon voi johtua useammasta syystä: Tilastokeskus käyttää tilastoinnissaan useita eri lähteitä, mm. verottajaa ja maanmittauslaitosta ja tästä syystä Tilastokeskuksen rekisteri on laajempi. Väestötietojärjestelmään vapaa-ajan asuntoja on aloitettu kirjaamaan vasta rakennuslupien rekisteröinnin yhteydessä. Käytössä on tästä syystä paljon mökkejä, joita ei lainkaan ole rekisteröity väestötietojärjestelmään. Väestötietojärjestelmästä hankittiin tätä tutkimusta varten kunnittain tiedot mökeistä, joiden omistaja asuu muualla kuin mökin sijaintikunnassa (vrt. matkailijamääritelmä). Tällaisia mökkejä oli Etelä-Pohjanmaalla yhteensä 3984 kpl (taulukko 2).

10 Väestörekisterikeskus, 2014.

Taulukko 2. Ulkopaikkakuntalaisten omistamien vapaa-ajan asuntojen lukumäärä kunnittain Etelä-Pohjanmaalla v. 2013 Väestörekisterikeskuksen mökkitilaston pohjalta.

Paikkakunta	Mökit (lkm)
	v. 2005
Alajärvi	388
Alavus	724
Evijärvi	261
Ilmajoki	126
Isojoki	123
Jalasjärvi	150
Karjajoki	22
Kauhajoki	139
Kauhava	1 201
Kuortane	249
Kurikka	193
Lappajärvi	350
Lapua	122
Seinäjoki	144
Soini	138
Teuva	43
Vimpeli	111
Ähtäri	500
Yhteensä	3 984

1.2.3 Aikaisemmat tutkimukset

Vapaa-ajan asukkaiden palveluiden käyttöä ei ole aikaisemmin Etelä-Pohjanmaalla tutkittu. Yksittäiset kunnat ovat tehneet satunnaisia kyselyitä vapaa-ajan asukkailla. Erilaisia asiakastutkimuksia matkailupalveluiden ja matkailijoiden rahankäytöstä on tehty sekä Etelä-Pohjanmaalla että eri puolilla Suomea.

Etelä-Pohjanmaan matkailijatutkimus v. 2010 selvitti matkailijoiden asiakasprofiilia, Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijöitä, syitä miksi matkailijat Etelä-Pohjanmaalla matkailevat ja mistä he tietoa hankkivat ja saavat matkalle lähtiessään. Vierailu jossakin yleisötapauksessa, käyntikohteessa tai nähtävyyksissä ja harrastusmahdollisuudet olivat matkailijoilla ratkaisevia syitä valita kohteeksi Etelä-Pohjanmaa. Tutkimuksella selvitettiin myös kesämatkailijoiden rahankäyttöä maakunnassa. Keskimäärin matkailijat käyttivät maakunnassa rahaa 164 € henkilö kohti.¹¹ Tutkimuksen kohderyhmänä olivat maakuntaan

¹¹ Tuuri, Korttesluoma, Rintala; Etelä-Pohjanmaan matkailijatutkimus v. 2010

saapuneet matkailijat, sekä päiväkävijät että yöpyvät matkailijat, ja se kattoi myös vapaa-ajanasukkaat. Pääosa matkailijatutkimukseen vastanneista yöpyvistä matkailijoista yöpyi maksullisessa majoitusliikkeessä vierailunsa aikana.

Matkailunäkökulmasta vapaa-ajan asukkaille tehtyjä selvityksiä ei ole tehty aikaisemmin ainakaan Etelä-Pohjanmaalla. Työ ja elinkeinoministeriö on teettänyt selvityksen loma-asumisen taloudellisista ja työllisyysvaikutuksista Suomessa vuonna 2011. Tutkimuksella selvitettiin Suomessa loma-asumiseen käytettäviä euroja ja työllisyysvaikutuksia. TEM selvityksen ulkopuolelle oli kuitenkin rajattu matkailullinen mökkeily, mitä on Suomessa tutkittu vielä verrattain vähän. TEMin tutkimuksen mukaan suurimmat rahavirrat loma-asumisessa syntyivät päivittäistavarahankinnoista, matkoista ja uudisrakentamisesta. Alueellisesti mökkeily hyödyttää Suomen maakunnista eniten Varsinais-Suomea, Etelä-Savoa ja Lapin maakuntaa. Etelä-Pohjanmaalle hyöty oli TEMin tutkimuksen mukaan kolmanneksi vähäisin, 156 miljoonaa euroa.¹²

Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutuksia on Etelä-Pohjanmaalla tutkittu neljästi vuoden 1998 jälkeen. Viimeisimmän tutkimuksen mukaan maakunnan välitön matkailutulo ilman arvonlisäveroaa oli 353 miljoonaa euroa ja matkailun aikaansaamat työllisyysvaikutukset 1800 henkilötyövuotta vuonna 2012.¹³ Tutkimukseen sisältyvät myös matkailijamääritelmän täyttävien vapaa-ajan asukkaiden käyttämät rahavirrat Etelä-Pohjanmaalla.

Suomen Akatemian vuonna 2014 julkaistun tutkimuksen mukaan suomalaisten mökkimatka on pituudeltaan keskimäärin 93 kilometriä. Pääkaupunkiseudulla asuvat vapaa-ajan asukkaat tuottavat noin 40 prosenttia koko maan mökkeilyvirroista. Kyselytutkimuksen mukaan mökinomistajat tekevät vuosittain keskimäärin 32 matkaa mökille ja yöpyvät mökillä 61 vuorokautta. Tutkimuksen mukaan eniten aikaa mökillä viettävät suuret ikäluokat eli 55–80-vuotiaat ja vähiten 25–30-vuotiaat. Alle 40-vuotiaat ovat kiinnostuneimpia hankkimaan mökin tulevaisuudessa. Nuorille mökkeilyssä tärkeintä on luonto ja perheen yhdessäolo, eivätkä mukavuudet, palvelut tai liikenneyhteydet ole heille tärkeämpiä kuin vanhemmillekaan ikäluokille. Tutkimuksen mukaan mökkeilyn suosio jatkuu nuorten sukupolvien myötä.

1.3 Tutkimuksen toteuttaminen

Aineisto ja tiedonkeruu. Tämän tutkimuksen tulokset perustuvat kahteen erilliseen tutkimusaineistoon; kyselyyn vapaa-ajan asuntojen omistajille ja toisaalta kyselyyn kuntatoimijoille. Vapaa-ajan asuntojen omistajien tutkimuksen kohde-ryhmänä olivat sellaiset vapaa-ajan asunnon Etelä-Pohjanmaalla omistavat,

joilla vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunta oli eri kuin asuinpaikkakunta. Tutkimus toteutettiin kirjekyselynä, johon yhteystiedot saatiin otoksena väestörekisterikeskuksen rekisteristä käyttämällä yksinkertaista satunnaisotantaa määritetystä kohderyhmästä. Kyselylomake lähetettiin 1200 henkilölle. Vastauksia kyselyyn saatiin 470 ja näin vastausprosentiksi muodostui 40,3 %. Valtaosa tämän tutkimuksen tuloksista perustuu tämän kyselyn aineistoon.

Raportissa on esitetty myös muutamia tuloksia, jotka perustuvat kuntien matkailutoimesta vastaaville tehtyyn internetlomakekyselyyn kuntien tiedottamisesta vapaa-ajan asukkaille. Tähän kyselyyn saatiin vastaus kaikista 18 Etelä-Pohjanmaan kunnasta.

Kyselylomake vapaa-ajan asukkaille. Kyselylomakkeen osiot pitävät sisällään seuraavat aihealueet. Lomake on nähtävissä kokonaisuudessaan liitteessä 1.

1. Taustatiedot

- Sukupuoli
- Vakituinen asuinkunta
- Talouden koko
- Minkä ikäisiä henkilöitä taloudessa asuu

2. Taustatietoja vapaa-ajan asunnosta

- Sijaintikunta
- Onko talviasuttava
- Etäisyys kotoa
- Yöpymiset ja päiväkäynnit

3. Rahan käyttö vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla ja lähialueella

4. Tiedon saanti matkailupalveluista, kohteista ja tapahtumista

5. Matkailupalveluiden käyttö

6. Matkailupalveluiden kehittämisideat

Aineiston analysointi. Tutkimusaineisto käsiteltiin tilastollisesti IBM SPSS Statistics 20 -tilasto-ohjelmistolla. Tutkimustuloksia käsiteltiin teemojen mukaisesti suorina jakaumina ja keskiarvoina.

Tutkimusraportin rakenne. Tämän raportin rakenne koostuu kolmesta pääluvusta. Johdannossa on esitelty tutkimuksen taustaa, tutkimuksen viitekehystä ja tavoitteita sekä käytetyt tutkimusmenetelmät ja aineisto. Luvussa kaksi on esitelty tutkimustulokset ja luvussa kolme on esitelty yhteenveto tutkimustuloksista ja johtopäätökset tulosten pohjalta.

2 TUTKIMUSTULOKSET

Tämän raportin tutkimustuloksissa vastanneilla vapaa-ajan asuntojen omistajilla tarkoitetaan henkilöitä, joiden vapaa-ajan asunto sijaitsee Etelä-Pohjanmaalla mutta he eivät asu vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla.

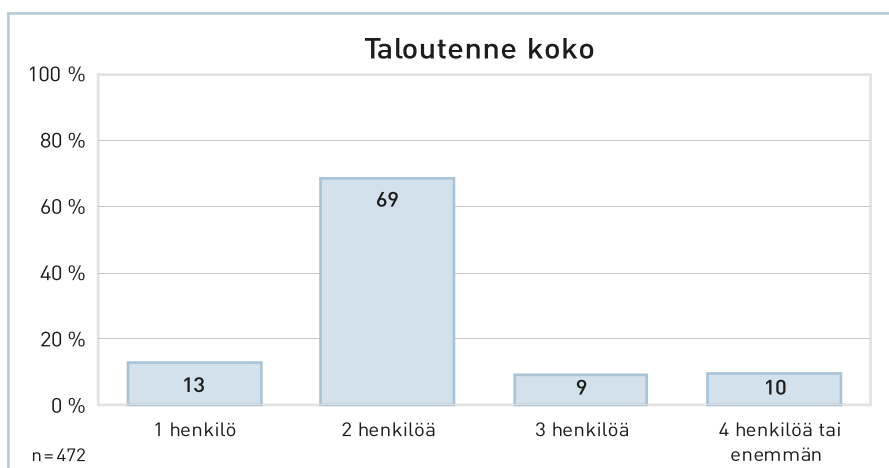
2.1 Vastaajien taustatiedot

Lähes puolet kyselyyn vastanneista vapaa-ajan asuntojen omistajista asui Etelä-Pohjanmaalla (45 % vastaajista). Uudellamaalla asui 19 %, Pohjanmaalla 14 % ja Pirkanmaalla 9 % vastaajista. Muissa maakunnissa asui yhteensä noin 13 % vastaajista (taulukko 3).

Taulukko 3. Vastaajien asuinpaikan sijaintimaakunnat.

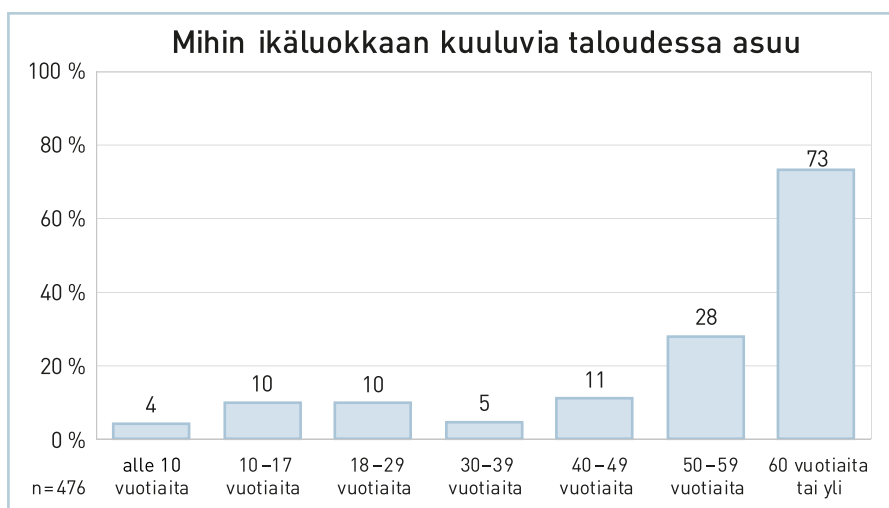
Asuinpaikan sijaintimaakunta	Vastaajien lkm	% vastanneista
Etelä-Pohjanmaa	209	44,5
Uusimaa	91	19,1
Pohjanmaa	64	13,6
Pirkanmaa	40	8,5
Keski-Suomi	20	4,3
Satakunta	13	2,8
Varsinais-Suomi	11	2,3
Päijät-Häme	7	1,5
Kanta-Häme	6	1,3
Pohjois-Pohjanmaa	3	0,6
Lappi	3	0,6
Pohjois-Savo	2	0,4
Etelä-Karjala	1	0,2
Keski-Pohjanmaa	1	0,2
Kymenlaakso	0	0,0
Etelä-Savo	0	0,0
Pohjois-Karjala	0	0,0
Kainuu	0	0,0
Ahvenanmaa	0	0,0
Yhteensä	470	100,0

Vastanneista vapaa-ajan asunnon omistajista noin 80 % asui 1–2 hengen taloudessa. Vain kymmenesosalla kesämökin omistajista taloudessa asui 4 henkeä tai enemmän (kuvio 4).

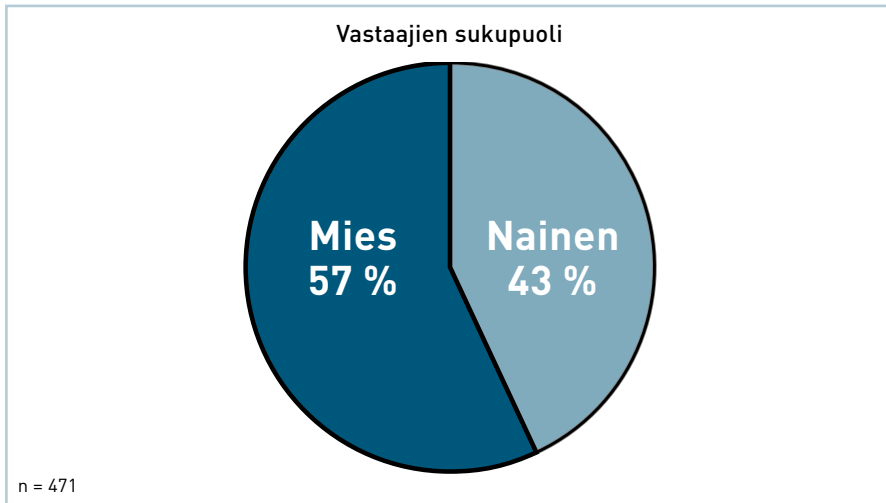
Kuvio 4. Vapaa-ajan asunnon omistajien talouden koko

Tutkimusaineiston mukaan vapaa-ajan asuntojen omistajissa nuoret lapsiperheet ovat melko harvinaisia. Kun vastaajia pyydettiin määrittämään, minkä ikäisiä henkilöitä heidän talouksessaan asui, yli 70 prosentilla taloudessa asui yli 60-vuotiaita ja 28 prosentilla 50–59-vuotiaita. Vastaajissa oli melko vähän lapsiperheitä: Alle 10-vuotiaita asui vain neljällä prosentilla ja 10–17-vuotiaita kymmenellä prosentilla vastanneista talouksista (kuvio 5).

Kuvio 5. Minkä ikäisiä ihmisiä vapaa-ajan asunnon omistajien taloudessa asuu.

Kyselyn vastaajista 57 % oli miehiä ja 43 % naisia (kuvio 6).

Kuvio 6. Vastaajien sukupuoli

2.2 Vapaa-ajan asunto Etelä-Pohjanmaalla

Eniten tutkimusaineistoon saatiin vastauksia vastaajilta, joiden vapaa-ajan asunto sijaitsi Alavudella (84 kpl), Ähtärissä (76), Lappajärvellä (44), Alajärvellä (41) ja Kauhavalla (26). Lähes 200 vastaajan vapaa-ajan asunto sijaitsi Kuusiokuntien seutukunnassa. Eniten vastauksia tuli niiden kuntien mökkiomistajilta, joissa oli lukumääräisesti eniten vapaa-ajan asuntoja (taulukko 4).

Taulukko 4. Vastaajien lukumäärä vapaa-ajan asunnon sijaintikunnan ja seutukunnan mukaan.

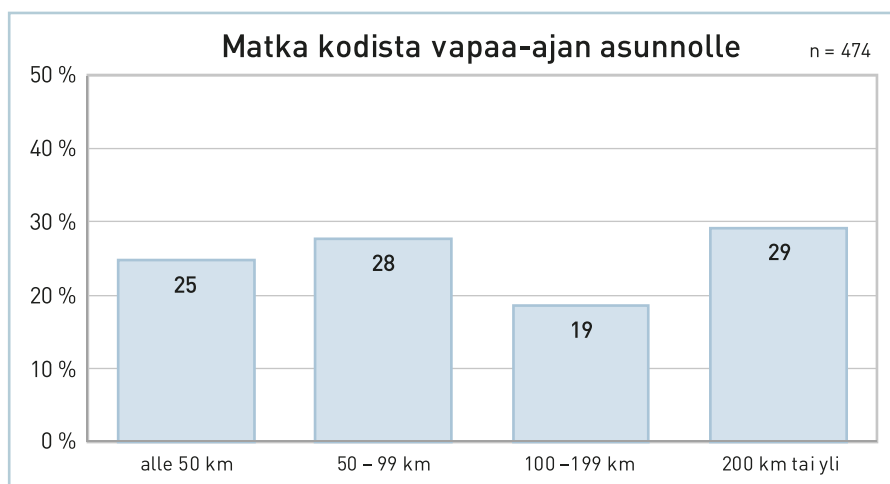
Vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunta ja seutukunta	Vastaajien lkm	% vastanneista
Järviseu	144	30,4
Alajärvi	41	8,5
Evijärvi	27	5,6
Lappajärvi	44	9,1
Soini	22	4,6
Vimpeli	10	2,1
Seinäjoen seutu	104	21,9
Ilmajoki	13	2,7
Jalasjärvi	11	2,3
Kauhava	26	5,4
Kurikka	19	3,9
Lapua	16	3,3
Seinäjoki	19	3,9
Kuusiokunnat	186	39,2
Alavus	84	17,4
Kuortane	26	5,4
Ähtäri	76	15,8
Suupohja	40	8,4
Isojoki	17	3,5
Karijoki	3	0,6
Kauhajoki	18	3,7
Teuva	2	0,4
Ei vastausta	8	1,7
Yhteensä	482	100,0

Tarkasteltaessa seutukunnittain missä vapaa-ajan asuntojen omistajat asuvat vakituisesti (ts. mistä tulevat kesämökeilleen), havaitaan eri seutukuntien välillä eroja. Järviseudulla ja Kuusiokunnissa kesämökin omistaneista noin puolet asui Etelä-Pohjanmaalla. Vähiten eteläpohjalaisia mökin omistajissa oli Suupohjassa (18 %) ja Seinäjoen Seudulla (31 %). Järviseudun ja Seinäjoen seudun kesämökkien asukkaat tulivat useimmiten Etelä-Pohjanmaalta, Uudeltamaalta tai Pohjanmaalta. Kuusiokuntien mökin omistajat tulivat yleisimmin Etelä-Pohjanmaalta, Uudeltamaalta tai Pirkanmaalta ja Suupohjan mökin omistajat Uudeltamaalta, Satakunnasta tai Etelä-Pohjanmaalta (taulukko 5).

Taulukko 5. Vastaajien asuinmaakunta ja kesämökkien sijainti seutukunnittain.

Maakunta, jossa vapaa-ajan asunnon omistaja asuu vakituisesti	Seutukunta, jossa vapaa-ajan asunto sijaitsee			
	Järviseutu (n=139)	Seinäjoen seutu (n=103)	Kuusiokunnat (n=182)	Suupohja (n=39)
	%	%	%	%
Etelä-Pohjanmaa	53	31	51	18
Uusimaa	17	21	19	26
Pohjanmaa	17	31	3	5
Pirkanmaa	1	6	14	13
Keski-Suomi	5	1	5	5
Satakunta	1	1	1	21
Varsinais-Suomi	1	1	2	10
Päijät-Häme	0	4	1	3
Kanta-Häme	0	2	2	0
Pohjois-Pohjanmaa	2	0	0	0
Lappi	1	1	1	0
Pohjois-Savo	0	0	1	0
Etelä-Karjala	0	1	0	0
Keski-Pohjanmaa	1	0	0	0
Kymenlaakso	0	0	0	0
Etelä-Savo	0	0	0	0
Pohjois-Karjala	0	0	0	0
Kainuu	0	0	0	0
Ahvenanmaa	0	0	0	0

Kodin ja vapaa-ajan asunnon välinen etäisyys vastaajilla oli keskimäärin 150 km. Suupohjassa keskimääräinen matka asunnolta kesämökille oli 190 km, Seinäjoen seudulla 160 km, Kuusiokunnissa 150 km ja Järviseudulla 140 km. Hieman yli puolella kaikista vastaajista matkaa kesämökille oli alle 100 km. Toisaalta Suupohjan vapaa-ajan asuntojen asukkailla oli kotoaan kesämökille hieman pidempi matka (190 km) kuin maakunnassa keskimäärin (150 km). Lähes 30 prosentilla vastaajista etäisyyttä oli yli 200 kilometriä (kuvio 7).

Kuvio 7. Matka kodista vapaa-ajan asunnolle.

Tutkimuksen kyselyyn vastanneiden vapaa-ajan asunnot olivat pääsääntöisesti omistusasuntoja (88 %). Lähes puolella (46 %) vastaajista vapaa-ajan asunto oli myös talviasuttava (taulukko 6).

Taulukko 6. Vapaa-ajan asuntojen hallintamuoto ja talviasuttavuus.

	Vastaajien lkm	% vastanneista
Hallintamuoto		
Omistusasunto	413	88
Osaomistus/muu	55	12
Yhteensä	468	100
Onko vapaa-ajan asuntonne talviasuttava?		
Kyllä	221	46
Ei	255	54
Yhteensä	476	100

2.3 Yöpymiset vapaa-ajan asunnolla

Vastaajia pyydettiin arvioimaan viimeksi kuluneen vuoden aikana oman perheen yöpymisten ja päiväkäyntien määrää vapaa-ajan asunnolla kolmen kuukauden periodeissa. Eniten yöpymisiä tehtiin kesä-elokuussa; keskimäärin 31 yöpymistä vapaa-ajan asuntoa kohti. Vähiten yöpymisiä tehtiin jouluihelmikuussa; kolmen kuukauden aikana keskimäärin 4 yöpymistä. Päiväkäyntejä tehtiin selvästi yöpymisiä vähemmän. Eniten päiväkäyntejä tehtiin kesällä (kesä-elokuussa); kolmen kuukauden periodissa keskimäärin 4 päiväkäyntiä. Koko vuoden aikana oman perheen jäsenten yöpymisiä kertyi keskimäärin 54 ja päiväkäyntejä keskimäärin 10 jokaista vapaa-ajan asuntoa kohti. Vastausten mukaan talouden jäseniä yöpyi vapaa-ajan asunnolla keskimäärin 2,1 henkilöä per yö. Näin yhtä vapaa-ajan asuntoa kohti kertyi keskimäärin 114 majoitusvuorokautta. Yöpyminen sisältävistä käynneistä 57 % ajoittuu kesä-elokuulle (vrt. 46 %:lla vastaajista mökki on talviasuttava).

Taulukko 7. Oman perheen yöpymiset ja päiväkäynnit vapaa-ajan asunnolla (n=482).

Ajanjakso (viimeisen vuoden aikana)	Montako vuorokautta vapaa-ajan asunnolla (yöpyminen)		Montako päiväkäyntiä vapaa-ajan asunnolla (ilman yöpymistä)	
	Keskiarvo (vrk)	Mediaani (vrk)	Keskiarvo (vrk)	Mediaani (vrk)
Maalis –toukokuussa	9	4	2	0
Kesä –elokuussa	31	25	4	0
Syys –marraskuussa	11	5	2	0
Joulu –helmikuussa	4	0	2	0
Koko vuosi	54	38	10	3

Seinäjoen seudulla ja Suupohjassa kesämökin omistajilla oli yöpymisiä kertynyt keskimääräistä enemmän (62 ja 60 vrk) kuin Kuusiokunnissa (54 vrk) ja Järvi-seudulla (47 vrk).

Etelä-Pohjanmaalla asuvat yöpyivät vapaa-ajan asunnollaan hieman vähemmän (46 vuorokautta) kuin muualla Suomessa asuvat (61 vuorokautta). Toisaalta Etelä-Pohjanmaalla asuvat tekivät vapaa-ajan asunnolleen selvästi enemmän päiväkäyntejä (keskimäärin 18) kuin muualla Suomessa asuvat, jotka tekivät keskimäärin 5 päiväkäyntiä (taulukko 8).

Taulukko 8. Yöpymiset ja päiväkäynnit vapaa-ajan asunnolla erikseen Etelä-Pohjanmaalla ja muualla Suomessa asuville.

Ajanjakso (viimeisen vuoden aikana)	Montako vuorokautta vapaa-ajan asunnolla (yöpyminen)		Montako päiväkäyntiä vapaa-ajan asunnolla (ilman yöpymistä)	
	Etelä-Pohjanmaalla asuvat (n = 209)	Muualla Suomessa asuvat (n = 273)	Etelä-Pohjanmaalla asuvat (n = 209)	Muualla Suomessa asuvat (n = 273)
	Keskiarvo (vrk)	Mediaani (vrk)	Keskiarvo (vrk)	Mediaani (vrk)
Maalis –toukokuussa	7	10	4	1
Kesä –elokuussa	26	35	7	2
Syys –marraskuussa	9	12	4	1
Joulu –helmikuussa	3	4	2	1
Koko vuosi	46	61	18	5

Vastanneista mökin omistajista noin 80 prosenttia vastasi vapaa-ajan asunnolla yöpyneen viimeisen vuoden aikana mökkipaikkakunnan ulkopuolella asuvia vierailijoita (sukulaisia, tuttavii). Vierailijoiden yöpymisiä (yö x henkilö) vapaa-ajan asunnoilla kertyi viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 22 majoitusvuorokautta per vapaa-ajan asunto. Vain noin 1 prosentilla vastaajista vapaa-ajan asunto oli ollut vuokrattuna viimeisen vuoden aikana.

Taulukko 9. Muiden kuin perheeseen kuuluvien yöpymiset vapaa-ajan asunnolla.

	% vastanneista
Yöpyikö vapaa-ajan asunnollanne viime vuoden aikana mökki-paikkakunnan ulkopuolella asuvia vierailijoita (sukulaisia, ystäviä, jne.)?	(n = 474)
Ei yöpynyt vierailijoita	21
Kyllä yöpyi	79
Yhteensä	100
Oliko vapaa-ajan asuntonne vuokrattuna viimeisen vuoden aikana?	
Ei ollut vuokrattu	99
Oli vuokrattu	1
Yhteensä	100

Vuositasolla Etelä-Pohjanmaalla kertyy matkailumäärätelmän mukaisia (pl. mökit, jotka sijaitsevat asuinpaikkakunnalla) vapaa-ajan asukkaiden tuottamia rekisteröimättömiä yöpymisiä yhteensä n. 542 000 vuorokautta.

2.4 Rahan käyttö

Vastaajia pyydettiin arvioimaan taloutensa rahan käyttöä viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella pois lukien omalla asuinpaikkakunnallaan tekemät ostokset. Rahankäytön arvioita pyydettiin erikseen neljästä eri ostos/hankintakategoriasta ja viidestä eri palvelukategoriasta. Rahaa vastaajat käyttivät vapaa-ajan asuntojen sijaintipaikkakunnilla tai lähialueilla keskimäärin 2 350 € vuodessa. Ostoksista päivittäistavarahankintoihin käytettiin rahaa noin 800 € per talous, uudisrakentamiseen ja korjauksiin yli 700 €, polttoaineostoihin yli 300 € ja kulutustavaroihin yli 200 € per talous. Palveluihin vastaajat käyttivät vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella vuodessa keskimäärin 300 € per talous (taulukko 10).

Taulukko 10. Vastaajien rahan käyttö viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähiympäristössä (n = 482).

Rahan käyttö viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella	Keskiarvo €	Mediaani €
OSTOKSET JA HANKINNAT:		
Päivittäistavarat (ruoka, juoma, hygieniatuotteet, siivousaineet ja tarvikkeet jne)	793	400
Kulutustavaraostokset (vaatteet, elektroniikka, harrastusvälineet, koneet ja laitteet, jne.)	231	175
Polttoaineostot	318	175
Uudisrakentamiseen ja korjauksiin vapaa-ajan asunnolla	728	100
PALVELUT:		
Kahvilat ja ravintolat	88	50
Kulttuuri+virkestys (teatteri, konsertit, tanssiliiput, urheilutapahtumat, uimahalli/kylpylä, jne.)	62	0
Julkinen liikenne ja taksit	12	0
Huoltamo/korjauspalvelut vapaa-ajan asunnon sijaintikunnassa	65	0
Muut palvelut	52	0
Rahan käyttö yhteensä	2351	1 145

Seutukuntien välillä oli melko selkeitä eroja, kuinka paljon vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttivät lähialueella rahaa. Vapaa-ajan asuntojen omistajat olivat käyttäneet eniten rahaa Suupohjassa (noin 3 000 € per talous) ja vähiten Järvi-seudulla, jossa rahaa käytettiin noin 2 000 € per talous (taulukko 11).

Taulukko 11. Vastaajien rahan käyttö viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon lähiympäristössä seutukunnittain.

Rahan käyttö viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella	Seutukunta, jolla vapaa-ajan asunto sijaitsee				
	Järviseutu (n = 144)	Seinäjoen seutu (n = 104)	Kuusio- kunnat (n = 186)	Suupohja (n = 40)	Kaikki vastaajat (n = 482)
	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo
OSTOKSET JA HANKINNAT:	€	€	€	€	€
Päivittäistavarat (ruoka, juoma, hygieniatuotteet, siivousaineet ja tarvikkeet jne)	665	830	823	958	793
Kulutustavaraostokset (vaatteet, elektroniikka, harrastusvälineet, koneet ja laitteet, jne.)	137	261	285	220	231
Polttoaineostot	244	351	299	438	318
Uudisrakentamiseen ja korjauksiin vapaa-ajan asunnolla	731	478	747	1166	728
PALVELUT:					
Kahvilat ja ravintolat	79	85	100	79	88
Kulttuuri + virkistys (teatteri, konsertit, tanssiliput, urheilutapahtumat, uimahalli/kylpylä, jne.)	44	95	42	42	62
Julkinen liikenne ja taksit	10	15	12	9	12
Huoltamo/korjauspalvelut vapaa-ajan asunnon sijaintikunnassa	49	74	63	42	65
Muut palvelut	18	47	69	36	52
Rahan käyttö yhteensä	1977	2237	2445	2990	2351

Eroja eri seutukuntien kesken voidaan selittää osittain vastaajien taustoilla. Suupohjassa kesämökin omistajilla oli yöpymisiä yleensä kertynyt hieman enemmän (60 vrk) kuin Järviseudulla (47 vrk) tai koko maakunnassa keskimäärin (54 vrk). Toisaalta Suupohjan vapaa-ajan asuntojen asukkailla oli kotoaan kesämökille hieman pidempi matka (190 km) kuin maakunnassa keskimäärin (150 km). Lisäksi Suupohjassa kesämökin omistaneista vastaajista alle 20 % asui vakituisesti Etelä-Pohjanmaalla, kun Järviseudulla ja Kuusio- kunnissa vastaava osuus oli yli 50 %.

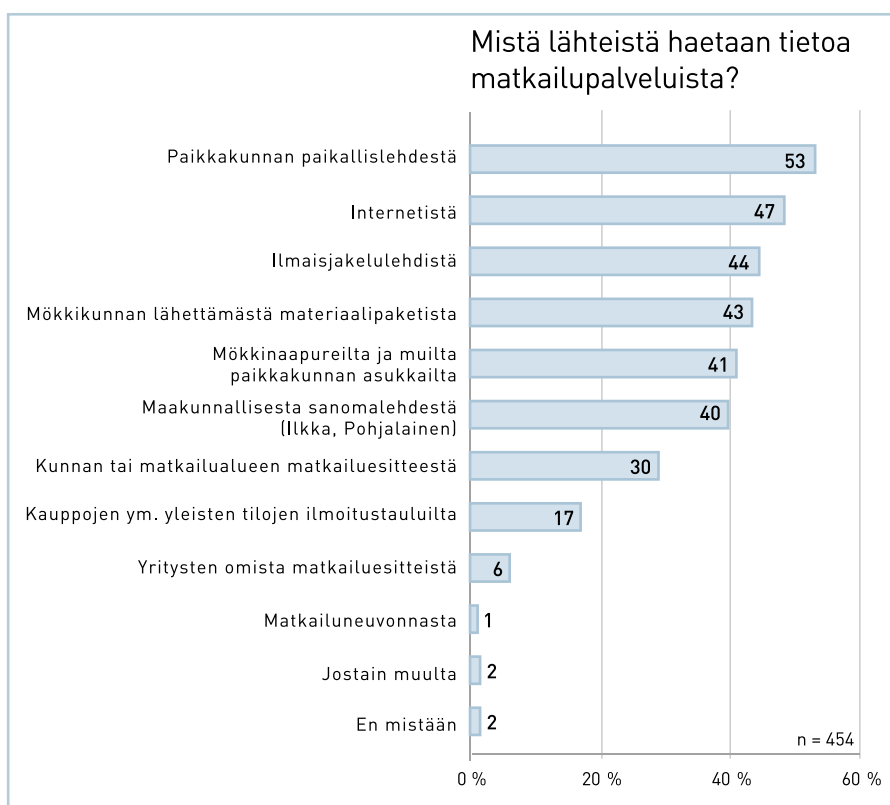
Etelä-Pohjanmaan maakunnan ulkopuolelta kesämökeille tulevat käyttivät vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella keskimäärin enemmän rahaa (noin 2800 €) kuin Etelä-Pohjanmaalla asuvat, jotka käyttivät 1700 € (taulukko 12).

Taulukko 12. Vastaajien rahan käyttö viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähiympäristössä erikseen Etelä-Pohjanmaalla ja muualla asuvat vastaajat

	Asuinmaakunta		
	Etelä-Pohjanmaa (n = 209)	Muu Suomi (n = 273)	Kaikki vastaajat (n = 482)
	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo
OSTOKSET JA HANKINNAT:	€	€	€
Päivittäistavarat (ruoka, juoma, hygieniatuotteet, siivousaineet ja tarvikkeet jne)	543	984	793
Kulutustavaraostokset (vaatteet, elektroniikka, harrastusvälineet, koneet ja laitteet, jne.)	186	266	231
Polttoaineostot	237	381	318
Uudisrakentamiseen ja korjauksiin vapaa-ajan asunnolla	559	857	728
PALVELUT:			
Kahvilat ja ravintolat	78	95	88
Kulttuuri + virkistys (teatteri, konsertit, tanssiliput, urheilutapahtumat, uimahalli /kylpylä, jne.)	27	88	62
Julkinen liikenne ja taksit	5	17	12
Huoltamo/korjauspalvelut vapaa-ajan asunnon sijaintikunnassa	41	84	65
Muut palvelut	56	49	52
Rahan käyttö yhteensä	1735	2822	2351

2.5 Tiedon saanti

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, mistä lähteistä he hakevat tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista. Tiedonvälityksessä tärkeitä toimivia kanavia oli useita. Parhaaksi koettu kanava oli paikkakunnan paikallislehdet, joista tietoa haki yli puolet vastaajista (53 %). Lähes puolet vastanneista haki tietoa matkailupalveluista internetistä (47 %), ilmaisjakelulehdistä (44 %), mökkikunnan jakamista materiaalipaketista (43 %) ja maakunnan sanomalehdistä (40 %). Myös epävirallisista kanavista, kuten mökkinaapureilta ja muilta paikkakunnan asukkailta, tietoa haki 41 % vastaajista. Noin kolmasosa haki tietoa kunnan ja matkailualueen matkailuesitteestä ja lähes viidesosa kauppojen ja muiden yleisten tilojen ilmoitustauluilta (kuvio 8).

Kuvio 8. Mistä lähteistä vastaajat hakivat tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista.

Eri seutukunnilla vapaa-ajan asukkaiden tiedonhakukanavien käytössä oli suuria eroja. Paikkakunnan paikallislehdet, internet ja ilmaisjakelulehdet ovat jokaisella seutukunnalla tärkeitä tiedonhakukanavia. Ilmaisjakelulehtien rooli korostuu Kuusiokunnissa, jossa yli puolet vastaajista haki tietoa ilmaisjakelulehdestä. Mökkikuntien lähettämä materiaalipaketti oli tärkeä tiedonhakukanava Järvisseudulla ja Kuusiokunnissa toisin kuin Seinäjoen seudulla tai Suupohjassa. Myös kunnan tai matkailualueen matkailuesite on Kuusiokunnissa vapaa-ajan asunnon omistaville tärkeämpi tiedonhakukanava kuin muualla Etelä-Pohjanmaalla. Maakunnallisen sanomalehden rooli korostuu Seinäjoen seudulla ja on vähäisintä Suupohjan seutukunnassa. Suupohjassa korostuu epävirallisten tietolähteiden merkitys; noin 70 % vastaajista haki tietoa mökkinaapureilta ja muilta paikkakunnan asukkailta. Tosin epäviralliset tietolähteet ovat jokaisella alueella tärkeitä. Myös kauppojen ja yleisten tilojen ilmoitustauluilta haettiin Suupohjassa aktiivisemmin tietoa kuin muualla Etelä-Pohjanmaalla (taulukko 13).

Taulukko 13. Mistä lähteistä vastaajat hakivat tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista eri seutukunnilla.

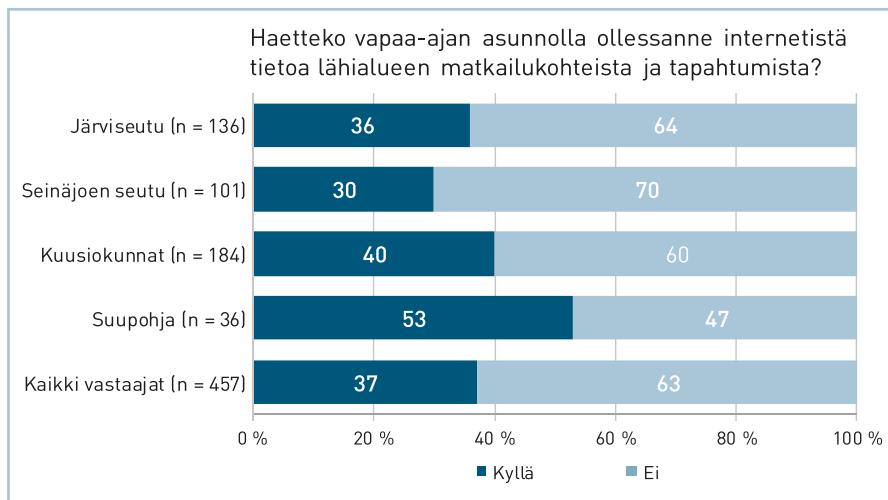
Mistä lähteistä haette tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista?	Seutukunta, jolla vapaa-ajan asunto sijaitsee				
	Järvisseutu (n = 134)	Seinäjoen seutu (n = 94)	Kuusio- kunnat (n = 181)	Suupohja (n = 37)	Kaikki vastaajat (n = 446)
	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo	Keskiarvo
	%	%	%	%	%
Paikkakunnan paikallislehdestä	56	62	46	43	52
Internetistä	42	41	51	59	47
Ilmaisjakelulehdistä	34	48	54	38	45
Mökkikunnan lähettämästä materiaalipaketista	46	7	68	8	43
Mökkinaapureilta ja muilta paikkakunnan asukkailta	35	41	39	70	41
Maakunnallisesta sanomalehdestä (Ilkka, Pohjalainen)	40	56	38	16	41
Kunnan tai matkailualueen matkailuesitteestä	27	20	38	19	29
Kauppojen ym. yleisten tilojen ilmoitustauluilta	17	19	14	30	17
Yritysten omista matkailuesitteistä	5	9	6	8	7
Matkailuneuvonnasta	1	2	0	3	1
Jostain muualta	2	1	2	3	2
En mistään	1	2	1	3	1

Vapaa-ajan asuntojen omistajien tiedonhakukanavien käyttöön oli vaikutusta myös vastaajien asuinmaakunnalla. Etelä-Pohjanmaalla asuvat käyttivät selvästi muualla Suomessa asuvia enemmän tiedonhakukanavana maakunnallista sanomalehteä. Muualla Suomessa asuvat käyttivät tiedonhakuun paikkakunnan paikallislehteä, internettiä sekä mökkinaapureita ja muita paikkakunnan ihmisiä (taulukko 14).

Taulukko 14. Mistä lähteistä Etelä-Pohjanmaalla ja muualla Suomessa asuvat vastaajat hakivat tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista.

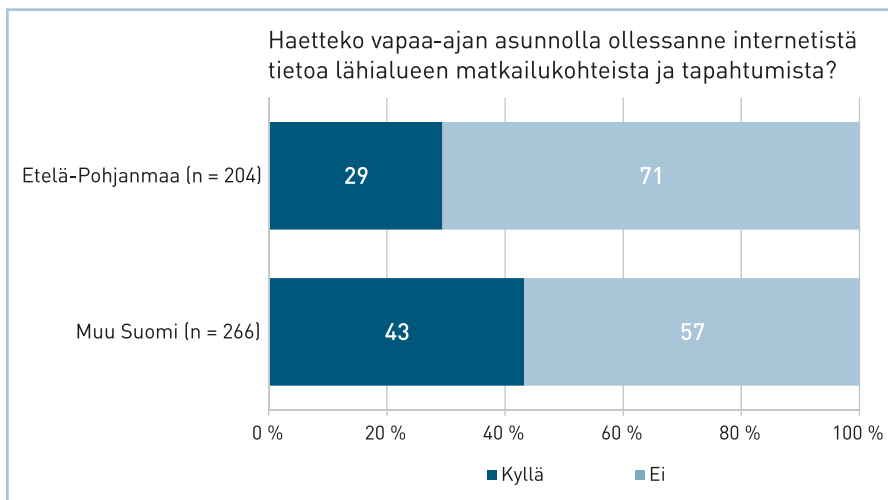
Mistä lähteistä haette tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista?	Vastaajan vakituinen asuinalue		
	Etelä-Pohjanmaa (n = 195)	Muu Suomi (n = 259)	Kaikki vastaajat (n = 454)
	%	%	%
Paikkakunnan paikallislehdestä	41	62	53
Internetistä	41	52	47
Ilmaissjakelulehdistä	45	44	44
Mökkikunnan lähettämästä materiaalipaketista	48	40	43
Mökkinaapureilta ja muilta paikkakunnan asukkailta	33	46	41
Maakunnallisesta sanomalehdestä (Ilkka, Pohjalainen)	52	31	40
Kunnan tai matkailualueen matkailuesitteestä	31	29	30
Kauppojen ym. yleisten tilojen ilmoitustauluilta	15	19	17
Yritysten omista matkailuesitteistä	7	6	6
Matkailuneuvonnasta	1	1	1
Jostain muualta	2	2	2
En mistään	2	1	2

Vastaajista 37 % haki vapaa-ajan asunnolla ollessaan internetistä tietoa lähialueen matkailukohteista ja tapahtumista. Eniten tietoa (53 %) hakivat internetistä Suupohjan seutukunnassa vapaa-ajan asunnon omistavat vastaajat (kuvio 9).

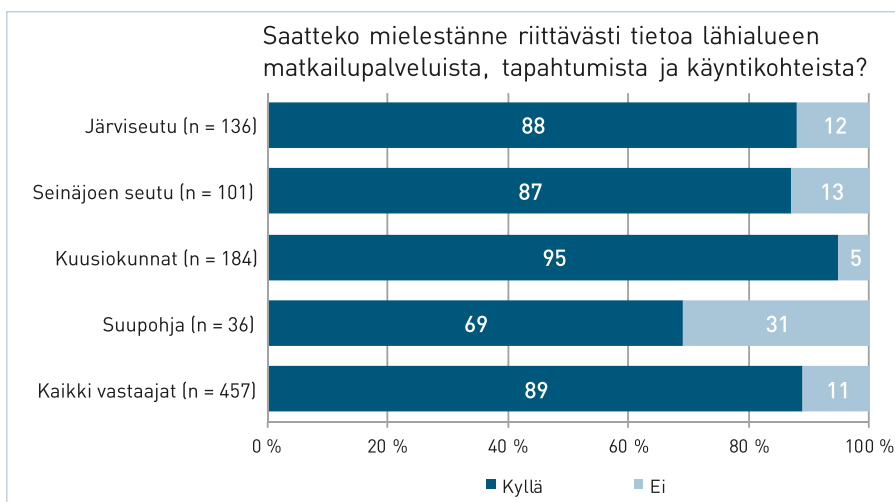
Kuvio 9. Vapaa-ajan asunnon sijaintiseutukunnittain tarkasteltuna, haetaanko vapaa-ajan asunnolla oltaessa internetistä tietoa lähialueen matkailukohteista ja tapahtumista.

Etelä-Pohjanmaan ulkopuolella vakituisesti asuvat käyttivät internetiä vapaa-ajan asunnolla ollessaan jonkin verran aktiivisemmin (43 %) kuin Etelä-Pohjanmaalla vakituisesti asuvat (29 %), (kuvio 10).

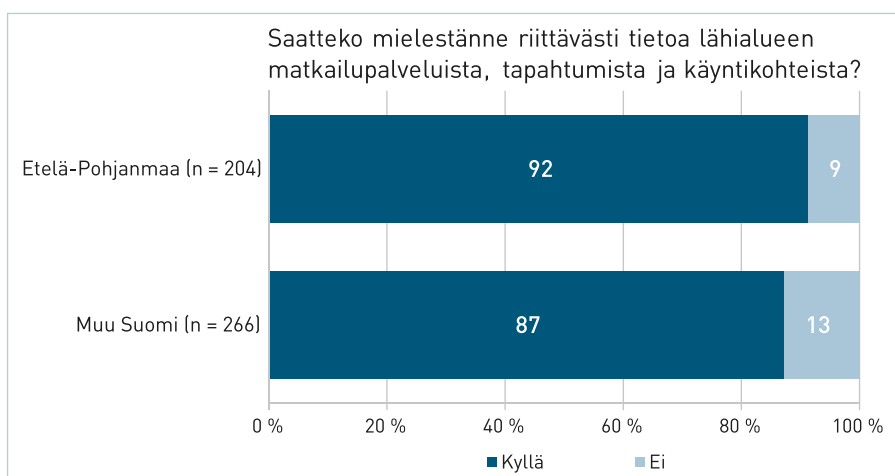
Kuvio 10. Vastaajan asuinmaakunnan mukaan tarkasteltuna, haetaanko vapaa-ajan asunnolla oltaessa internetistä tietoa lähialueen matkailukohteista ja tapahtumista.

Kaikista vastaajista lähes 90 % koki saavansa riittävästi tietoa lähialueen matkailupalveluista, tapahtumista ja käyntikohteista. Tyytyväisimpiä vastaajat olivat Kuusiokunnissa, jossa 95 % vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa. Tyytymättömiä tiedon saantiin vastaajat olivat Suupohjassa, jossa vapaa-ajan asunnon omistavista 69 % koki saaneensa tietoa riittävästi ja 31 % liian vähän (kuvio 11).

Kuvio 11. Vapaa-ajan asunnon omistajien tiedon saannin riittävyys lähialueen matkailupalveluista, kohteista ja tapahtumista eri seutukunnissa.

Etelä-Pohjanmaalla vakituisesti asuvat olivat hieman yleisemmin tyytyväisiä (92 % vastaajista) tiedon saannin riittävyyteen matkailupalveluista, kulttuuri-tapahtumista ja käyntikohteista kuin muualla asuvat (87 %).

Kuvio 12. Vapaa-ajan asunnon omistajien tiedon saannin riittävyys lähialueen matkailupalveluista, kohteista ja tapahtumista Etelä-Pohjanmaalla ja muualla Suomessa asuvilla vastaajilla.

2.6 Kuntien tiedottaminen palveluista

Kuntien edustajille tehtiin oma kysely kuntien toteuttamasta vapaa-ajan asukkaille suunnatusta tiedotuksesta. Kyselyyn saatiin vastaus jokaisesta Etelä-Pohjanmaan 18 kunnasta henkilöltä, jonka tehtävänkuvaan tiedottaminen kuuluu tai muutoin asiasta oli tehtävänsä takia hyvin tietoinen. Vajaa puolet (8/18) Etelä-Pohjanmaan kunnista teki tiedotusta tai markkinointia vapaa-ajan asuntojen omistajille, joiden vakinainen asuinpaikka sijaitsee muussa kunnassa. Kuusio-kunnissa kaikki kolme kuntaa ja Järvisseudulla kolme kuntaa viidestä vastasi tekevänsä tällaista kohdennettua tiedottamista tai markkinointia. Useimmissa kunnissa käytetyt tiedotuskanavat olivat paikallis- ja ilmaisjakelulehdet (7 kuntaa) ja yleiset ilmoitustaulut (6 kuntaa). Kotiin postitettava opas/materiaalipaketti oli käytössä vain viidessä alueen kaikista kunnista (taulukko 15).

Taulukko 15. Kuntien toteuttama tiedotus vapaa-ajan asukkaille seutukunnittain (luvut vastausten lkm).

	Seutukunta				
	Järvisseutu (n = 5)	Seinäjoen seutu (n = 6)	Kuusio- kunnat (n = 3)	Suupohja (n = 4)	Kaikki kunnat (n = 18)
Tekeekö kuntanne tiedotusta tai markkinointia vapaa-ajan asuntojen omistajille, joiden vakinainen asuinpaikka sijaitsee muussa kunnassa?					
Kyllä	3	1	3	1	8
Ei	2	5	0	3	10
Yhteensä	5	6	3	4	18
Mitä kanavia käytätte vapaa-ajan asukkaiden tiedotukseen ja/tai markkinointiin?					
Vapaa-ajan asukkaille suunnatut nettisivut	0	0	0	0	0
Kunnan tiedotustilaisuudet	2	0	1	0	3
Kotiin postitettava opas/materiaalipaketti	2	0	3	0	5
Mökille jaettava opas/materiaalipaketti	1	1	0	0	2
Uutiskirje sähköpostilla	0	0	1	0	1
Paikallis- tai ilmaisjakelulehdet	2	1	2	2	7
Yleiset ilmoitustaulut	3	0	1	2	6
Jokin muu	0	2	0	2	4

Etelä-Pohjanmaan kunnista alle puolet (7/18) oli koostanut vapaa-ajan asukkaille infopakettia kunnan palveluista (taulukko 16). Materiaali toimitettiin kohderyhmälle postitse kirjeenä kotiosoitteeseen (4 kuntaa) tai materiaali oli jaossa kunnan julkisissa tiloissa (3 kuntaa).

Taulukko 16. Infopaketin koostaminen vapaa-ajan asukkaille oman kunnan palveluista eri seutukunnissa.

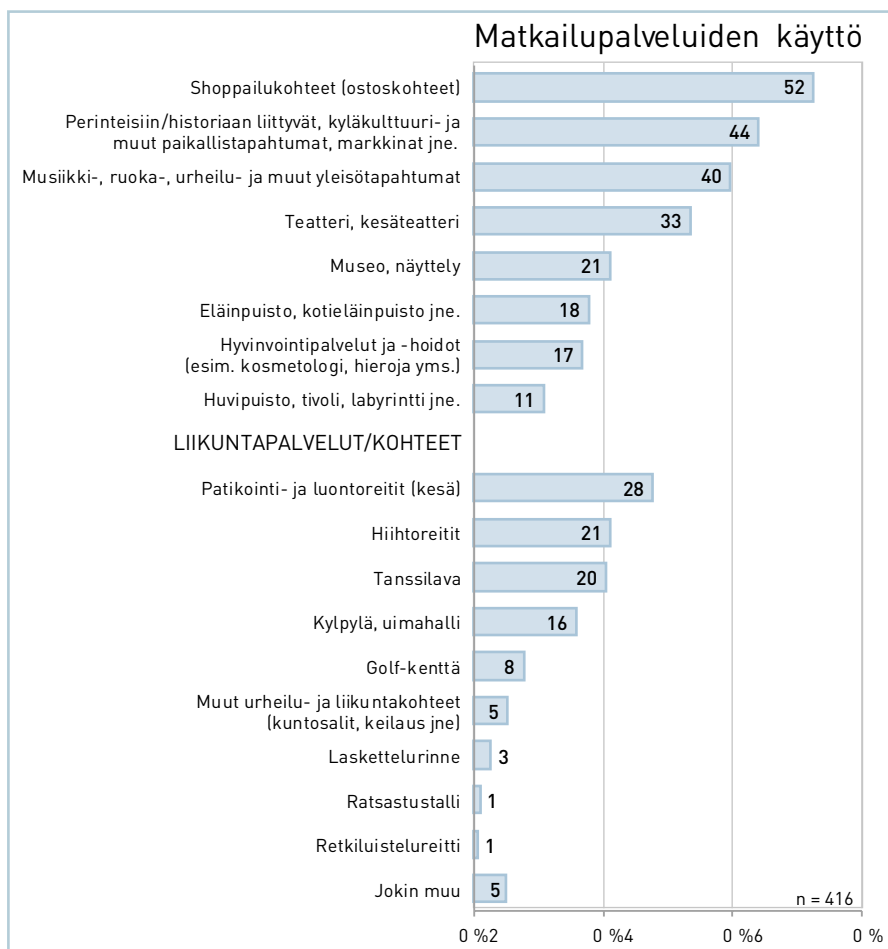
	Seutukunta				
	Järviseutu (n = 5)	Seinäjoen seutu (n = 6)	Kuusio- kunnat (n = 3)	Suupohja (n = 4)	Kaikki kunnat (n = 18)
Olette kokoostaneet vapaa-ajan asukkaille infopakettia kuntanne palveluista?					
Kyllä	2	2	2	1	7
Ei	3	4	1	3	11
Kaikki	5	6	3	4	18
Millä tavoin toimitatte infopaketin vapaa-ajan asukkaille?					
Sähköpostitse	0	0	0	0	0
Postitse kirjeenä kotiosoitteeseen	2	0	2	0	4
Tiedotuslehtenä postitse kotiosoitteeseen	0	0	0	0	0
Tiedotuslehtenä ilmaisjakeluna vapaa-ajan asuntoihin	0	0	0	0	0
Tiedote jaossa kunnanvirastolla, kaupoissa, julkisissa tiloissa jne.	0	1	1	1	3
Jollain muulla tavoin	0	1	0	1	2

Kun kuntien edustajilta kysyttiin, oliko heillä vapaa-ajan asunnon kunnassa omistavien henkilöiden posti- tai sähköpostiosoitteet, puolella kunnista oli osoitetiedot hallussa. Järviseudun ja Kuusiokuntien kunnilla oli kaikilla käytössään nämä osoitetiedot, Seinäjoen seudulla ei yhdelläkään kunnalla ja Suupohjassa vain yhdellä kunnalla neljästä.

2.7 Matkailupalveluiden käyttö

Mökkikyselyyn vastanneita pyydettiin valitsemaan esitetystä 18 kohdan listasta, mitä matkailupalveluja he ovat käyttäneet vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella viimeisen vuoden aikana. Suosituin matkailukohde vapaa-ajan asunnolta oli jokin lähialueella sijaitseva ostoskohde, sillä noin puolet vastaajista oli harrastanut shoppailua käydessään vapaa-ajan asunnolla. Myös perinteisiin ja historiaan liittyvät kyläkulttuuri- ja muut paikallistapahtumat olivat

suosittuja, niissä oli vierailut vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähi-alueella 44 % vastaajista. Musiikki-, urheilu- ja muissa yleisötapahtumissa oli käynyt 40 % ja teatteriesityksissä 33 % vastaajista. Myös muissa käyntikohteissa, kuten museoissa tai näyttelyissä oli vierailut yli 20 % vastaajista. Vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan liikuntapalveluista suosituimpia olivat patikointi- ja luontoreitit, joita oli käyttänyt 28 % vastaajista. Hiihtoreittejä samoin kuin tanssilavan palveluja oli käyttänyt noin joka viides vastaaja (kuvio 13).

Kuvio 13. Matkailupalveluiden käyttö vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähi-alueella viimeisen vuoden aikana.

Jokin muu -vaihtoehdon oli valinnut 5 % vastaajista ja omin sanoin tarkentanut palvelun sisältöä. Näissä vastauksissa mainittiin mm. kalastus (4 vastausta), kirkko (4), metsästyks (3), kirjasto (2), ampumarata, pyöräilytapahtuma, kaupungin info, moottorikelkkareitti, hotellipalvelut ja kaupungin info.

Matkailupalvelujen käytössä näkyvät myös seutukuntien erityispiirteet. Esim. vastaajista, joiden vapaa-ajanasunto sijaitsi Kuusiokunnissa, kävi selvästi suurempi osa alueen ostoskohteissa ja eläinpuistossa kuin muissa seutukunnissa. Seinäjoen seutukunnassa teatteri ja kesäteatteria on hieman suurempi osa vastaajista käynyt katsomassa kuin muualla. Vastaavasti luonto- ja patikkareittejä käytettiin selvästi muita seutukuntia enemmän Suupohjan alueella (taulukko 17).

Taulukko 17. Matkailupalvelujen käyttö seutukunnittain vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella viimeisen vuoden aikana.

Mitä matkailupalveluja käyttite vapaa-ajan asuntonne sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella viimeisen vuoden aikana?	Seutukunta, jolla vapaa-ajan asunto sijaitsee				
	Järviseutu (n = 122)	Seinäjoen seutu (n = 87)	Kuusio-kunnat (n = 165)	Suupohja (n = 35)	Kaikki vastaajat (n = 416)
	%	%	%	%	%
Shoppailukohteet (ostoskohteet)	40	44	69	46	52
Perinteisiin/historiaan liittyvät, kyläkulttuuri- ja muut paikallistapahtumat, markkinat	51	46	36	57	44
Musiikki-, ruoka-, urheilu- ja muut yleisötapahtumat	46	32	38	46	40
Teatteri, kesäteatteri	37	43	28	26	33
Museo, näyttely	20	24	21	26	21
Eläinpuisto, kotieläinpuisto jne.	10	5	35	3	18
Hyvinvointipalvelut ja -hoidot (esim. kosmetologi, hieroja)	15	22	17	11	17
Huvipuisto, tivoli, labyrintti jne.	11	11	12	6	11
LIIKUNTAPALVELUT/KOhteet					
Patikointi- ja luontoreitit (kesä)	20	36	24	51	28
Hiihtoreitit	26	18	19	20	21
Tanssilava	16	22	24	11	20
Kylpytäm, uimahalli	16	20	14	11	16
Golf-kenttä	12	2	7	9	8
Muut urheilu- ja liikuntakohteet (kuntosalit, keilaus, jne.)	5	8	5	0	5
Laskettelurinne	4	1	1	9	3
Ratsastustalli	0	3	0	3	1
Retkiluistelureitti	1	1	1	0	1
Jokin muu	6	5	3	11	5

Maakunnan ulkopuolella asuvat vapaa-ajan asuntojen omistajat käyttävät yleisesti hieman enemmän kaikkia matkailupalveluja kuin omasta maakunnasta vapaa-ajan asunnolle tulevat (taulukko 18).

Taulukko 18. Etelä-Pohjanmaalla ja muualla Suomessa asuvien matkailupalveluiden käyttö vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella viimeisen vuoden aikana.

Mitä matkailupalveluja käyttite vapaa-ajan asuntoinne sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella viimeisen vuoden aikana?	Asuinmaakunta		
	Etelä-Pohjanmaa (n = 170)	Muu Suomi (n = 246)	Kaikki vastaajat (n = 416)
	%	%	%
Shoppailukohteet (ostoskohteet)	45	57	52
Perinteisiin/historiaan liittyvät, kyläkulttuuri- ja muut paikallistapahtumat, markkinat	39	47	44
Musiikki-, ruoka-, urheilu- ja muut yleisötapahtumat	36	42	40
Teatteri, kesäteatteri	29	36	33
Museo, näyttely	14	26	21
Eläinpuisto, kotieläinpuisto jne.	21	16	18
Hyvinvointipalvelut ja -hoidot (esim. kosmetologi, hieroja)	10	22	17
Huvipuisto, tivoli, labyrntti jne.	7	13	11
LIIKUNTAPALVELUT/KOhteet			
Patikointi- ja luontoreitit (kesä)	24	30	28
Hiihtoreitit	21	21	21
Tanssilava	16	24	20
Kylpylä, uimahalli	16	15	16
Golf-kenttä	5	10	8
Muut urheilu- ja liikuntakohteet (kuntosalit, keilaus, jne.)	6	5	5
Laskettelurinne	2	3	3
Ratsastustalli	0	2	1
Retkiluistelu-reitti	1	1	1
Jokin muu	4	6	5

2.8 Toiveita palveluiden kehittämiseksi

Kun vastaajia pyydettiin esittämään kehitysideoita matkailu- tai muiden palveluiden kehittämiseksi vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella, 157 vastaajaa (23%) esitti näkemyksensä kehittämistarpeista. Eniten kehittämistoiveita (25 kpl) saatiin erilaisten tapahtumien järjestämisestä: ”*robkeasti vain kesätapahtumia lisää*”, ”*liikuntatapahtumia esim. pyöräily*”, ”*konsertti- tapahtumia ym.*”, ”*tapahtumia eri-ikäisille lapsille*”, ”*kesäjuhlia – konsertteja*”.

Tiedottamisen kehittämiseen liittyviä kehittämisideoita esitettiin myös monissa vastauksissa (18 vastaajaa): ”*tiedotusta jo olemassa olevista tapahtumista*”, ”*INFO-paketti paikkakunnan palveluista vuosittain (helpottaisi)*”, ”*parempi esille tuonti mahdollisista uusista palveluista*”, ”*niputtaa palveluita yhdeksi kokonaisuudeksi – yhden asian takia ei viitsi lähteä, mutta jos on tietoa alueen muista palveluista, voisi lähteä*”.

Luonto-, patikointi- ja hiihtoreitistöt ja niiden kehittäminen nostettiin esille 16 vastauksessa: ”*luonto ja retkeilypalveluita, reittien merkkäämistä ja karttoja niistä*”, ”*latuverkostoa ja retkeilyreittejä*”, ”*luonto- ja lintupaikat ja tornit, julkisia rantaan pääsy-/maisemapaiikkoja, mökkivapaita ja rakentamattomia maaosuuksia*”. Kyläkauppoja, kauppa-autoa tai kioskia kaipasi kylille 13 vastaajaa. Toimenpiteitä vesistöjen kunnan kohentamiseksi esitti 8 vastaajaa. Teiden kunnan kohentamista ja hoidon parantamista peräänkuulutti 5 vastaajaa, julkisen liikenteen kehittämistä 5 vastaajaa ja ravintola- ja kahvilapalveluiden kehittämistä samoin 5 vastaajaa. Kysymykseen vastanneista 39 arvioi palveluita olevan tällä hetkellä riittävästi eikä nähnyt palveluissa olevan kehitettävää. Vastauksissa esitettiin myös lukuisa joukko yksittäisiä kehittämisideoita, jotka on koottu taulukossa 16 teeman ”jokin muu” alle. Kaikki yksittäiset kehittämisideat on esitetty seutukunnittain liitteessä 2 (luettelo 1).

Taulukko 19. Vastaajien esittämät kehitysideoita matkailu- ja muista palveluista.

Kehittämisen kohteet	Vastauksia (lkm)
Ei kehitettävää, nykyisellään riittävästi	39
Tapahtumia lisää	25
Tiedotus	18
Luontoreitistö ja luontokohteiden kehittäminen	16
Kioski/kyläkauppa/kauppa-auto	13
Vesistöjen kunnan parannus	8
Tiet ja teiden hoito	5
Ravintolat ja kahviot	5
Julkinen liikenne	5
Jätehuolto	4
Kiinteistöhoitopalvelut (esim. mökkitalkkari)	3
Veneenlaskupaikka/laituri	2
Jokin muu	26
En kaipaa mökillä ollessani ulkopuolisia palveluita	3

3 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen pohjimmaisena tavoitteena oli selvittää millaisia Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevien kesämökkien asukkaat ovat palveluiden käyttäjinä ja matkailijoina ja millaisia kehittämistarpeita he näkevät vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan palveluissa. Tässä tutkimuksessa kesämökkien asukkailla tarkoitetaan vain sellaisia henkilöitä, jotka asuvat vakituisesti eri paikkakunnalla kuin millä kesämökki sijaitsee. Tutkimuksen päätavoitetta lähestyttiin hakemalla vastauksia seuraaviin yksityiskohtaisempiin tutkimusongelmiin:

- 1) Kuinka suurta on vapaa-ajan asuntojen käytön määrä (mm. yöpymiset)?
- 2) Millainen on vapaa-ajan asuntojen asukkaiden profiili?
- 3) Mitä matkailupalveluja vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät?
- 4) Mistä vapaa-ajan asuntojen asukkaat saavat tietoa kuntien matkailu- ja muista palveluista?
- 5) Kuinka paljon vapaa-ajan asuntojen asukkaat käyttävät rahaa kesämökkien sijaintipaikkakunnilla tai lähialueilla?

Tutkimusongelmiin haettiin vastauksia perustuen kahteen erilliseen tutkimusaineistoon; kyselyyn kuntatoimijoille sekä kyselyyn niille Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevien kesämökkien omistajille, jotka asuvat vakituisesti jollain toisella paikkakunnalla kuin mökin sijaintipaikkakunnalla. Kuntatoimijoiden sähköiseen kyselyyn saatiin vastaus kaikkien 18 Etelä-Pohjanmaan kuntien viranhaltijoilta, joten tutkimuksen antamaa kuvaa kuntien toiminnasta kesämökkiläisten tiedotuksessa voidaan pitää luotettavana. Vapaa-ajan asukkaille suunnattu kysely toteutettiin kirjekyselynä, johon yhteystiedot saatiin otoksena väestörekisterikeskuksen rekisteristä käyttämällä yksinkertaista satunnaisotantaa määrittäystä kohderyhmästä. Kyselylomake lähetettiin 1200 henkilölle ja vastauksia kyselyyn saatiin 470. Vastausprosenttia (40,3 %) voidaan pitää hyvänä ja aineiston kautta saatua kuvaa vapaa-ajanasuntojen asukkaista voidaan pitää kohtuullisen hyvänä. Näin tutkimuksen tulokset voidaan hyvin yleistää koskemaan koko tutkimuksen kohdejoukkoa, ts. Etelä-Pohjanmaalla kesämökin omistavia mutta vakituisesti toisella paikkakunnalla asuvia perheitä.

Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevien kesämökkien omistajista, jotka asuvat vakituisesti eri paikkakunnalla kuin millä kesämökki sijaitsee, 45 % asui Etelä-Pohjanmaalla ja 55 % asuu maakunnan ulkopuolella, tyypillisesti Uudellamaalla, Pohjanmaalla tai Pirkanmaalla. Noin puolella vapaa-ajan asunto sijaitsi alle 100 km etäisyydellä vakituiselta asunnolta. Kesämökkien omistajista n. 80 % asuu 1 tai 2 hengen talouksissa, ja lapsiperheitä omistajista oli vain noin joka kymmenes. Tutkimukseen vastanneet kesämökkien omistajat ovat pääsääntöisesti yli 50 vuotiaita. Tämän tutkimuksen mukainen kuva Etelä-Pohjanmaalla

vapaa-ajan asunnon omistavista on hyvin samankaltainen kuin aikaisemmissa tutkimuksissa annettu kuva kaikista Suomessa kesämökin omistavista.

Oman perheen yöpymisiä kertyi jokaista vapaa-ajan asuntoa kohti keskimäärin 54 yötä per vuosi. Kun yöpyjiä oli 2,1 per yö, majoitusvuorokausia kutakin vapaa-ajan asuntoa kohti kertyi keskimäärin 114. Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan ulkopaikkakuntalaisten omistamia vapaa-ajan asuntoja oli Etelä-Pohjanmaalla lähes 4000 kpl, jolloin majoitusvuorokausia näille kesämökeille voidaan arvioida kertyneen kokonaisuudessaan lähes 454 000 vuorokautta. Vierailijoiden yöpymisistä kesämökeille kertyi keskimäärin 22 majoitusvuorokautta (hlö x yöpyminen) jokaista kesämökkiä kohden. Näin vierailijoiden majoitusvuorokausia kertyi näille mökeille yhteensä 88 000. Kaiken kaikkiaan majoitusvuorokausia näillä kesämökeillä oli vuoden aikana noin 542 000. Päiväkäyntejä omalle vapaa-ajanasunnolle tehtiin keskimäärin 10 kertaa vuodessa. Vapaa-ajan asunnot ovat lähes kokonaan omassa käytössä, eikä niitä juurikaan vuokrata ulkopuolisille. Rahaa kesämökkien omistajien kotitaloudet käyttivät mökin sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella vuoden aikana keskimäärin 2350 €, josta noin 280 € palveluihin ja loput ostoksiin ja hankintoihin. Kesämökkipaikkakunnille tai sen lähialueelle ulkopaikkakunnalta saapuvien omistajien voidaan näin arvioida tuoneen Etelä-Pohjanmaalla yhteensä 9,4 miljoona euroa vuodessa.

Matkailukohteista vetovoimaisimpia olivat erilaiset ostoskohteet, joissa oli kesämökin sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella käynyt noin puolet vastaajista. Myös erilaiset yleisötapahtumat olivat suosittuja. Liikuntakohteista patikointi- ja luontoreittejä oli kesäisin käyttänyt lähes 30 % vastaajista ja hiihtoreittejä talvisin noin 20 % vastaajista. Vapaa-ajan asukkaat hakevat monista lähteistä aktiivisesti tietoa alueen matkailupalveluista. Tärkein tiedonlähde oli paikkakunnan paikallislehti, josta tietoa haki noin joka toinen kesämökin omistaja. Kunnat olivat panostaneet ulkopaikkakuntalaisten kesämökkien omistajien tiedottamiseen hyvin vaihtelevasti, 8 kuntaa 18 Etelä-Pohjanmaan kunnasta ilmoitti ylipäätään jotenkin tiedottavansa ulkopaikkakuntalaisia.

Etelä-Pohjanmaalla on Suomen maakunnista kolmanneksi vähiten vapaa-ajan asuntoja. Maakunnan mökkivaltaisimmat seutukunnat ovat Järviseutu ja Kuusiokunnat, joiden alueella myös maakunnan suurimmat järvet sijaitsevat. Valtaosa vapaa-ajan asuntojen omistajista asuu Etelä-Pohjanmaalla, mutta myös Uudellamaalla asuu paljon mökin omistajia. Tässä tutkimuksessa ei selvitetty onko heillä tai muiden maakuntien alueella asuvilla mökkiomistajilla esimerkiksi sukujuuret tai muita sidonnaisuuksia Etelä-Pohjanmaalle.

Vapaa-ajan asukkaille suunnatussa tiedottamisessa ja markkinoinnissa tuli esille monikanavaisuuden merkitys. Maakunnan ulkopuolella asuvat eivät välttämättä lue maakunta- ja paikallislehteä, tai ilmaisjakelulehtiä ei jaeta mökeille, joten internetin merkitys tiedonhakanavana korostuu heidän keskuudessaan. Kotiin lähetettävä materiaalipaketti, uutiskirjeet ja mökkiasukkaille suunnatut infotilaisuudet ovat tärkeitä tiedotuskanavia, joten kuntien kannattaa käyttää myös näitä kanavia tiedottamisessaan. Mökkikuntien lähettämä materiaalipaketti oli Järviseudulla ja Kuusiokunnissa tärkeä tiedonhakanava. Tämä korreloituu suoraan kunnille tehdyn kyselyn kautta saatuun tietoon siitä, mitkä kunnat tekevät kohdennettua markkinointia tai tiedotusta omille vapaa-ajan-asukkailleen (vrt. taulukot 15 ja 16). Kunnille tehdyn kyselyn mukaan Suupohjan seutukunnassa vain yksi kunta ilmoittaa tekevänsä markkinointia ja tiedottamista vapaa-ajan asukkaille. Tämä voi olla yhtenä syynä siihen, että tällä alueella tietoa haetaan muita alueita enemmän mm. internetin välityksellä. Etelä-Pohjanmaalla asuvat vapaa-ajan asuntojen omistajat saavat paremmin tietoa maakunta- ja paikallislehdistä sekä alueradiosta, jotka uutisoivat usein alueen tapahtumista ja palveluista.

Vuonna 2013 jo 61 %:lla suomalaisista oli mobiililaitte¹⁵. Älypuhelimien ja tablettien käyttö lisääntyy koko ajan myös vanhempien ikäluokkien keskuudessa. Palveluiden käyttötavat tulevat muuttumaan ja internetin käyttö tulee todennäköisesti lisääntymään myös vapaa-ajan asunnolla ollessa. Etelä-Pohjanmaan ulkopuolella asuvat käyttävät internetiä aktiivisemmin jo nyt vapaa-ajan asunnolla ollessaan, joten internetin hyödyntäminen tiedotus- ja markkinointikanavana tulisi ottaa käyttöön nykyistä paremmin kaikissa alueemme kunnissa ja seutukunnissa. Tutkimustulokset osoittavat selkeästi, että niiden kuntien alueella jotka tekevät kohdennettua markkinointia ja tiedottamista vapaa-ajan asukkaille, mökinomistajat kokivat saavansa paremmin tietoa palveluista kuin niissä kunnissa, jotka eivät informaatiota kohdennetusti jakaneet.

Tutkimuksella saatiin matkailun kehittämistyössä hyödynnettävää tietoa erityisesti markkinointi- ja tiedotustoimenpiteiden sekä tuotekehitystoimien suuntaamiseksi. Tutkimus osoitti, että vapaa-ajan asukkaat matkailupalvelujen käyttäjinä ovat asiakassegmentti, jolle ei ole osattu alueella suunnata riittävästi kohdennettua markkinointia. Vapaa-ajan asukkaat ovat potentiaalisia matkailupalveluiden käyttäjiä, jos he vain saavat riittävästi tietoa alueen tarjonnasta. Aktiivista tiedottamista alueen matkailu- ja palvelutarjonnasta siis tarvitaan.

Matkailun yleisenä kehittämishaasteena Etelä-Pohjanmaalla on ympärivuotisuuden lisääminen. Potentiaalisia matkailupalveluiden käyttäjiä löytyy myös vapaa-ajan asukkaiden joukosta. Suurin osa heistä on yli 60 -vuotiaita, joten eläkeikää lähestyvinä tai jo eläkkeellä olevina tällä kohderyhmällä olisi mahdollisuus viettää aikaa mökeillään myös talviaikaan. Tutkimuksen mukaan vapaa-ajan asunnoista 46 % on talviasuttavia, mutta silti suurin osa käyttää mökkiä nykyisin lähinnä vain kesäaikaan. Vapaa-ajan asuntojen ympärivuotinen käyttö saattaisi lisääntyä, jos tapahtumia ja matkailupalveluita olisi tarjolla enemmän myös talviaikaan ja jos tiedottamista alueen tarjoamista palveluista ja tapahtumista suunnattaisiin kohdennetusti tälle kohderyhmälle.

Tutkimuksen tuloksia tullaan hyödyntämään maakunnan matkailun kehittämistyössä ja matkailupalvelujen markkinoinnissa. Alueen kunnilla on mahdollisuus käyttää tutkimustuloksia hyväkseen omassa tiedottamisessaan sekä vapaa-ajan asukkaiden palveluja kehittäessään.

LIITE 1 KYSYMYSLOMAKE

MATK03 - Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla v. 2011–2014 hanke 14689

VAPAA-AJANASUNTO ETELÄ-POHJANMAALLA –KYSELY

A. TAUSTATIETOJA

Vastaaaja = se taloussanne asuva henkilö, joka käyttää vapaa-ajan asuntoanne useimmin.

1. Vastaaajan sukupuoli
 - 1 Nainen
 - 2 Mies
2. Vakituinen asuinkunta? _____
3. Taloutenne koko? _____ henkilöä
4. Minkä ikäisiä henkilöitä taloussanne asuu?

Merkitkää viivalle kuhunkin ikäluokkaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä taloussanne.

 - a) alle 10 vuotta _____ henkilöä
 - b) 10-17 vuotta _____ henkilöä
 - c) 18-29 vuotta _____ henkilöä
 - d) 30-39 vuotta _____ henkilöä
 - e) 40-49 vuotta _____ henkilöä
 - f) 50-59 vuotta _____ henkilöä
 - g) 60 vuotta tai yli _____ henkilöä

B. VAPAA-AJAN ASUNTO ETELÄ-POHJANMAALLA

5. Missä kunnassa vapaa-ajan asuntonne sijaitsee? _____

Jos teillä on E-P:llä useita vapaa-ajanasuntoja, merkitkää tiedot sen vapaa-ajanasunnon osalta, mitä itse eniten käytätte.
6. Hallintamuoto
 - 1 Omistusasunto
 - 2 Osaomistus/muu
7. Kuinka pitkä matka kodistanne on vapaa-ajan asunnollenne? n. _____ km
8. Onko vapaa-ajan asuntonne talviasuttava?
 - 1 Kyllä
 - 2 Ei
9. Arvioikaan, montako vuorokautta (yöpyminen) olette olleet vapaa-ajan asunnollanne viimeisen vuoden aikana seuraavina ajanjaksoina. Entä montako päiväkäyntiä olette tehneet?

	<u>sisältää yöpymisen</u>	<u>kävynnit ilman yöpymistä</u>
Maalis – toukokuussa	n. _____ vrk	n. _____ päiväkäyntiä
Kesä-elokuussa	n. _____ vrk	n. _____ päiväkäyntiä
Syys-marraskuussa	n. _____ vrk	n. _____ päiväkäyntiä
Joulu-helmikuussa	n. _____ vrk	n. _____ päiväkäyntiä

MATK03 - Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla v. 2011–2014 hanke 14689

10. Kun vapaa-ajanasunnollanne yövyttiin, kuinka monta taloutenne jäsentä yleensä yöpyi kerralla?

keskimäärin noin _____ henkilöä

11. Yöpyikö vapaa-ajanasunnollanne viime vuoden aikana mökkipaikkakunnan ulkopuolella asuvia vierailijoita (sukulaisia, ystäviä, jne.)?

- 1 Ei yöpynyt vierailijoita
- 2 Kyllä yöpyi

Jos vierailijoita yöpyi vapaa-ajan asunnollanne, arvioikaa yöpymisten yhteismäärä (esim. 5 yötä x 3 henkilöä = 15 yöpymisvuorokautta)

noin _____ yöpymisvuorokautta

12. Oliko vapaa-ajanasuntonne vuokrattuna viimeisen vuoden aikana?

- 1 Ei ollut vuokrattu
- 2 Oli vuokrattu => yhteensä noin _____ vuorokautta

C. VAPAA-AJAN ASUMISEEN ETELÄ-POHJANMAALLA LIITTYVÄ RAHAN KÄYTTÖ

13. Arvioikaa taloutenne rahan käyttöä viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaa-ajanasuntonne sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella. (pois lukien asuinpaikkakunnallanne tekemänne ostokset).

OSTOKSET JA HANKINNAT:

a) Päivittäistavarat (ruoka, juoma, hygieniatuotteet, siivousaineet ja tarvikkeet jne)	_____ €/vuosi
b) Kulutustavaraostokset (vaatteet, elektroniikka, harrastusvälineet, koneet ja laitteet, jne.)	_____ €/vuosi
c) Polttoaineostot	_____ €/vuosi
d) Uudisrakentamiseen ja korjauksiin vapaa-ajan asunnolla	_____ €/vuosi

PALVELUT:

e) Kahvilat ja ravintolat	_____ €/vuosi
f) Kulttuuri + virkistys (teatteri, konsertit, tanssiliput, urheilutapahtumat, uimahalli/kylpylä, jne)	_____ €/vuosi
g) Julkinen liikenne ja taksit	_____ €/vuosi
h) Huoltamo/korjauspalvelut vapaa-ajanasunnon sijaintikunnassa	_____ €/vuosi
i) Muut palvelut, mitkä? _____	_____ €/vuosi

D. TIEDON SAANTI JA MATKAILUPALVELUIDEN**KÄYTTÖ**

14. Mistä lähteistä haette tietoa vapaa-ajan asunnon sijaintipaikkakunnan ja sen lähialueen matkailupalveluista?

(voitte valita useita)

- 1 Internetistä
- 2 Paikkakunnan paikallislehdestä
- 3 Maakunnallisesta sanomalehdestä (Ilkka, Pohjalainen)
- 4 Ilmajakelulehdistä
- 5 Kunnan tai matkailualueen matkailuesitteestä
- 6 Yritysten omista matkailuesitteistä
- 7 Kauppojen ym. yleisten tilojen ilmoitustauluilta
- 8 Mökkikunnan lähettämästä materiaalipaketista
- 9 Matkailuneuvonnasta
- 10 Mökkinaapureilta ja muilta paikkakunnan asukkailta
- 11 Muualta, mistä? _____

15. Haetteko vapaa-ajan asunnolla ollessanne internetistä tietoa lähialueen matkailukohteista ja tapahtumista?

- 1 Kyllä
- 2 Ei

16. Saatteko mielestänne riittävästi tietoa lähialueen matkailupalveluista, kulttuuritapahtumista ja käyntikohteista?

- 1 Kyllä
- 2 Ei => Mistä/miten toivoisitte saavanne lisätietoa?

17. Mitä matkailupalveluja käytitte vapaa-ajan asuntonne sijaintipaikkakunnalla tai lähialueella viimeisen vuoden aikana? (voitte valita useita)

- 1 Huvipuisto, tivoli, labryntti jne.
- 2 Eläinpuisto, kotieläinpuisto jne.
- 3 Kylpylä, uimahalli
- 4 Tanssilava
- 5 Laskettelurinne
- 6 Retkiluistelureitti
- 7 Ratsastustalli
- 8 Golf-kenttä
- 9 Patikointi- ja luontoreitit (kesä)
- 10 Hiihtoreitit
- 11 Muut urheilu- ja liikuntakohteet (kuntosalit, keilaus jne.)
- 12 Shoppailukohteet (ostoskohteet)
- 13 Hyvinvointipalvelut ja -hoidot (esim. kosmetologi, hieroja yms.)
- 14 Teatteri, kesäteatteri
- 15 Museo, näyttely
- 16 Musiikki-, ruoka-, urheilu- ja muut yleisötapahtumat
- 17 Perinteisiin/historiaan liittyvät, kyläkulttuuri- ja muut paikallistapahtumat, kädentaitoihin liittyvät tapahtumat, markkinat
- 18 Jokin muu, mikä? _____

18. Mitä ja miten matkailu- tai muita palveluita pitäisi vapaa-ajan asuntonne sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella kehittää?

KIITOS VASTAUKSISTANNE!

LIITE 2

Luettelo 1. Vastaajien yksittäiset kommentit seutukunnittain kysymykseen: "Mitä ja miten matkailu- tai muita palveluita pitäisi vapaa-ajan asuntonne sijaintipaikkakunnalla tai sen lähialueella kehittää?"

JÄRVISEUTU

- Kesäjuhlia – Konsertteja
- Kunnallinen päätöksenteko – on syvältä sieltä!
 - Mökkiläiset rahoittaa kunnallista "hölmöilyä" hirmuisilla kiinteistöveroilla
 - Kivahan se on tasapainottaa budjetti aina kiinteistöveron nostolla kun pääsee pääosin ulkopaikkakuntalaisia verottamaan jotka ei pysty äänestämällä vaikuttamaan asiaan kunnassa!!
- Luonto- ja lintupaikat + tornit – julkisia; rantaan pääsy-/maisemapaikkoja
 - mökkivapaita ja rakentamattomia maaosuuksia
- Alajärvi – Vimpeli – Lappajärvi-kuntien yhteinen mökkiläisille kohdennettu viihdeilta/tilaisuus kahveineen on hyvä. Hyvä näin!
- Ei meitä varten
- Ei välttämättä mitään lisää, kun vain nämäkin palvelut säilyy mitä nyt on käytettävissä.
- Emme tarvitse ko.palveluita; meille riittää oman metsän ja järven tarjonta
- En oikein tiedä. Minulle riittävät.
- En osaa sanoa.
- Estää turvesoiden valumat järveen.
- INFO-paketti paikkakunnan palveluista vuosittain (helpottaisi)
- Jätehuolto, kauppa-auto
- Kaikki OK
- Kesätapahtumia, ohjelmallisia
- Kivitiipun rantaan pienvene laituri
- Ko. paikkakunnan paikallislehden (mikäli sellainen on) jakelu varsinaiselle asuinkunnalle koiosoitteeseen.
- Konserttitapahtumia ym.
- Kun matkustaa mökille niin ei tee mieli matkustaa perillä.
- Kuninkaan polun entisöinti ja kehittäminen
- Kunnalta tapahtumia ja muuta ajankohtaista postia kaukana asuville
- Lappajärvellä on yllättävän paljon kesätapahtumia. Kaikkiin vain ei ehdi osallistua.
- Leiritoimintaa mm. Tyhjä koulu yvät maastot ulkoiluun, järvi lähellä.
- Matkailuneuvontaa & infoa enemmän. Mökkiläisille suunnattuja yhteisiä tapahtumia.

- Muualla suomessa on jo vuosia panostettu lähiruoka palveluihin, lähituottajiin jne. Mutta ei pohjanmaalla, ruokakaupan valikoima on surkea.
- Mökkikunnan järjestämä vapaa-aika tapahtumia ja yhteisiä tapahtuma ja jotain vastinetta kiinteistöverolle
- Mökki on rauhoittumista varten. virikkeitä riittää asuinpaikkakunnalla
- Niskan pato on ongelma, veneellä ei joelta päin pääse järvelle pitäisi saada muutos
- Ok näin
- Olemme elämässämme "osallistuneet" tarpeeksi. Nyt riittää maisema ja onki.
- Patikointi ja luontoreittimerkinnot puuttuvat
- Patikointi ja luontoretkeä lähialueelle. Hiihtoretkeä lähelle.
- Pitäisi olla paikka mihin kotitalousjätteet voisi viedä. Siis mökkiläisten
- Reimarit paremmin näkyviin, veneilyreitit
- Rohkeasti vain kesätapahtumia lisää
- Soinissa: Ohjattua kuntojumppaa; kahvakuulaa ym. Bailatinoa, tai latinot. Zumbaa!
- Suhteellisen tyytyväinen tilanteeseen.
- Teatteri/kesäteatteri, luontoreitit/patikointi, kyläkulttuuri + kädentaitoon liittyvät tapahtumat paremmin esille, tiedotus mahdollisista tapahtumista paremmaksi
- Ulkoilu ja virkistys toiminaa (Hiihtoreitit)
- Urheilukentän heittopaikat kuntoon

SEINÄJOEN SEUTU

- Tieto ei saavuta kesäasukkaita – myös esim. jäteastioista, kierrätys korjaus/ remonttipalveluista tietoa
 - ajantasaisia karttoja retkeilyreiteistä
 - Bussiliikennettä esim. Seinäjoki–Lapua
 - Ei aavistustakaan, ainoa syy Kauhavalle tulooni on syksyiset metsästysajat
 - Ei mitenkään, me olemme tyytyväisiä.☺
 - Ei tarvetta. Seinäjoelta saa kaiken tarvittavan.
 - Ei tarvi mitään lisää ollaan tyytyväisiä (ollaan vanhoja jo, ei ehri)
 - Ei tule nyt mitään mieleen.
 - En käytä vapaa-ajan asunnolla ollessani palveluita, järjestän itselleni ja avio-puolisolleni omaa ohjelmaa.
 - En osaa sanoa
 - Hirvijärvi–Lintujärvi. Ulkomaalaisia vieraita hirvenmetsästyksen
 - Jakelu vaikka postilaatikkoon palveluista
 - Julkiset liikenneyhteydet paremmiksi, juna + bussilla perille
 - Junayhteys Härmän asemalle! Nro. 1!
-

- Kaikki hyvin
- Kaikki hyvin!
- Kaikki tarvittavat on
- Kyläkaupat säilytettävä!
- Kyläkaupat takaisin
- Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut takaisin ent. kuntakeskukseen! Voisiko maatilakohteita lisätä?
- Niputtaa palveluita yhdeksi kokonaisuudeksi - yhden asian takia ei viitsi lähteä, mutta jos on tietoa alueen muista palveluista, voisi lähteä. Tieto tapahtumista ajoissa tapahtumasivuille.
- Olen aivan nykyiseen palveluun tyytyväinen
- Olen tyytyväinen nykyiseen koska olen pääasiassa vapaa-ajan asunnolla siellä päin ollessani.
- Ollaan tyytyväisiä
- Pitäisi järjestää jotain. Tiedotus mökkiläisillekin. Autourheilu ei kiinnosta kaikkia. Nikkarikeskuksessa kesällä kävin → Ei ollut auki!
- Ratsastustallitoimintaa, Raviurheilutoimintaa, hevosurheilutoimintaa yleensä
- Ravintola ja tai pubi
- Retkiä linja-autolla.
- Tapahtumia eri-ikäisille lapsille
- Tarjontaa riittävästi, vain omaa aktiivisuutta lisättävä.
- Tien kuntoa pitää kehittää, koko varrasjärvi tarvitsee imuruoppauksen pikaisesti. Ottakaa yhteyttä ely keskuksen ja kaupungin ympäristö viranomaisiin ja luottamushenkilöihin
- Tiestöä
- Toimiva tori! Hotelli, motelli ja majatalo, iltakahvila. Pitkämön kesäteatteri ja leirintäalue kuntoon!
- Tyytyväinen. Mökillä ei tarvitse suurempia asioita. Sinne mennään lepäämään ☺
- Uimahalli, R-kioski tai joku muu kioski

KUUSIOKUNNAT

- Lasten tapahtumia – ilmaiskonsertteja
- ”Sinkku kuppila” Tutustumispaikka, vaikka lauluiltojen merkeissä, eri-ikäisille.
- Alko Kuortaneelle
- Asiallinen mökkitalkkari pitäisi olla. Turvenuija ei riitä.
- Elintarvikekioski olisi tarpeellinen.
- Henkilökohtaisesti ei ole kehittämistarpeita, koska viipyminen paikkakunnalla on vähäistä.
- Hiihtolatu järven jäälle ympäri järven
- Hiihtolatuksen lisäksi (jotka ok) retkiluistelurata vaikka honkasaaren ympäri!
- Ilta- viikonloppu kahvila keskustassa

- Jauhojärven laavulle menevä paikointireitti osin umpeen kasvanut, opasteista värit kadonneet. Kaipaisi kunnostusta ettei eksyisi metsään.
 - Julkiseen terveydenhoitoon pääsy mökkipaikkakunnalla.
 - Järven ja ympäristön hoito
 - Järven saastuminen on vähentänyt meidän ja lastemme perheiden oleskelua mökillä.
 - Jäteasemien lajittelua pitäisi kehittää sekä laittaa niihin kunnolliset opasteet ulkopaikkakuntalaisia silmällä pitäen. (esim. poltettava jäte on eri asia Lahdessa kuin E-P:llä)
 - Kaikki löytyy mitä on tarvittu.
 - Kaikki ok!
 - Kaikki OK!
 - Kaikki on hyvin
 - Kalastukseen liittyvät tapahtumat kiinnostaisivat
 - Kauppa
 - Kauppa + bensaa saatavilla.
 - Kauppa olisi lähellä hyvä eli ainakin kesällä (Sydänmaalle)
 - Kehitysmahdollisuudet ovat varsin vähäiset
 - Kesäasukastapahtumat Tuuriin
 - Kunnan sisäinen linja-autovuoro
 - Laajakaista yhteyksiä
 - Latuverkosta, retkeilyreittejä
 - Lavatansseja
 - Lavatansseja (Päivätansseja)
 - Leipomotuotteita kesäviikonloppuisin
 - Leirintäalueet
 - Liikuntatapahtumia esim. pyöräily
 - Lisää hyväkuntoisia lintutorneja.
 - Lisää liikunapalveluita: Esim. Ähtärin jäven ympäriajo, juoksutapahtuma. Opastuksia mahdollisiin taidenäyttelyihin.
 - Lyhyt kursseja: Kysely
 - Meillä toimi takavuosina elintarvikekioski, jossa oli aina kiva asioida ja aina sielä oli porukkaa. Tämä oli Alhon kaupan kupeessa. Kesäsiirtolan lapsillekin tärkeä kohde. Tälläistä kaivataan!
 - Monipuolisempaa/vaihtelevampaa ohjelmaa Rysköille (variointi) + museohankkeen "munspäivien" tms. historiapäivien tiedotus oli melko heikkoa (huomattiin vahingossa)
 - Mustikkavuoren tansseja enemmän, vääräkosken kahvila + muut tapahtumat → Lisää! Torin aukioloista lisää tietoa!
 - Mökin korjaukseen ja rakentamiseen liittyen voisi olla saatavilla lista ammattihenkilöistä, jotka tarjoavat palveluja ko. alalla, esim. netissä.
-

-
- Mökki on niin vähällä käytöllä, ettei palveluitakaan tarvitse kehittää. Toinen vapaa-ajan asuntomme on Keski-Suomessa, toinen Lapissa joten siellä tilanne voisi olla toisin
 - Mökkikylää odotellaan. Hyöty paikkakunnalle olisi suuri!!
 - Niin, että luonnonrauha ei häiiinny. Marjastus ja sienestys tärkeää.
 - Nykyisin toimivat oikein hyvin!
 - Nyt olemme erityisesti melontaretkistä kiinnostuneita.
 - Odottaisin urheiluopiston ottavan huomioon vap. ajan asun asukkaat. Tapah- tumia esim. retket järvellä, melonta, pyöräily, iltanuotiot ja saunapalvelut isolle porukalle. Opisto käyttöön vapaasti pientä korv. vastaan. Kylätoimikunta (saisi) pitäisi ilmoitella mökkiläisille tapahtumista. Edelleen toiceena nuorien mökkiläisten rakentama vesijakeluverkosto voisi ottaa kunnan hallintaa. Viemäriverkoston laajentaminen ympäri kuntaa, mökkiläiset huomioonottaen.
 - Olemme jo niin vanhoja että riittää vaan olo mökillä. Viime kesänä olimme sairauksien takia vähän mökillämme.
 - Paikkakunnan järvien kunnostus, ja asialla on kiire. Järvet kasvaa umpeen vesikasveja. Turveneivat täyttää järvet pölyllä ja ojien juoksutuksilla.
 - Palauttaa palvelu = Kauppa-auto, kiertävä pikkubussi 1 x viikko riittäisi, olen autoton.
 - Palvelut riittävät tällä hetkellä hyvin.
 - Parempi esille tuonti mahdollisista uusista palveluista.
 - Patikointi, hiihto
 - Postitse kotiin tietopaketteja kerran tai pari vuodessa
 - Ravintoloita (-ruoka) enemmän vaatekauppoja. Esim. yhteislaulutilaisuuksia kesäisin.
 - Riittävää tarjontaa. Vapaa- ajan asumiseen liittyy kiireettömyys ja perheen parissa oleminen.
 - Roskat pitäisi voida jättää kauppareissun varrelle!! (esim. jokivarsi, kk). Kaupungin asioiden hoito ei onnistu lomalla, on kiinni. On kohtuutonta että 1 kk lomalaisille vedewn perusmaksu tulee 12 kk mukaan!!! Tätä kohtuutto- muutta lisää Töysän liittymisen aiheuttama nousu kaikkiin vesimaksuihin!
 - Rämälän tie kuntoon ja heti! (Tuskin kuuluu tämän kyselyn piiriin)
 - Saman organisaation alle kaikki yhdessä.
 - Tiedotus jo olemassa olevista tapahtumista!
 - Tien auraus. Kiinteistönhuoltopalvelut. Mökkitalonmiespalvelut
 - Tutustumistarjouksia!
 - Vesistön hoitoa
 - Viihdyn niin hyvin mökillä, että en kaipaa mitään palveluita ☺
 - Ähtärin Ouluvedelle kunnollinen veneen laskupaikka.
-

SUUPOHJA

- mökkitalkkaripalveluja – nurmikondeikkuuta yms. – kauppa (ruokakauppa tai kioski) – ruokapaikka, grilli yms. – hyvinvointipalveluista tiedottaminen
 - Ei erikoistarpeita
 - Ei erityistoiveita ns. kaikki käy
 - Enemmän toimintaa Isojoen kärjen koskelle.
 - Esim. järven uimavesi saatettaisiin uimakelpoiseksi
 - Kangasjärven leirintä-alueen palveluja → elintarvikkeet + mökkitarjonnan lisäys
 - Kauhajoen Nummijärvellä ei paljon enää palveluita ole, joten on aika vaikea nähdä palveluiden kehittyvän.
 - Kauppapalvelut Nummijärvellä kesän aikana
 - Kiinteistöhoito ja siivouksen apupalveluille olisi tarvetta, jos olisi tarjontaa. Esim. mökkitalkkari
 - Kunnan tien auraus talvella
 - Lauhavuoren tapahtumia enemmän tietoa! Isojoen vanhakylään joku kioski esim. R-kioski josta saisi palvelua illallakin! Nyt ei ole kun K-kauppa, joka palvelee klo 17.00 saakka. La klo 14.00.
 - Luonto ja retkeilypalveluita, reittien merkkäämistä ja karttoja niistä
 - Mielestäni enemmänkin voisi tehdä!
 - Monesti ilmoituksista puuttuu tarkka osoite. Itella ei jaa ilmaisjakelulehtiä vapaa-ajan asukkaille. Esim. Suupohjan Seutu, Ykköset, eikä näitä vielä aina-kaan voi tilata, näin ollen tietoa tapahtumista ei saa!
 - Olen tyytyväinen palveluihin.
 - Palvelut ovat kohtuullisen hyviä. Nummijärven kyläkaupan sulkeminen harmittaa.
 - Päivän retkiä naapuri pitäjiin tms.
-

LÄHTEET

- Puhakka, Riitta 2014. Mökkimatkailu lisääntyy ja on yhä nuorempien suosiossa. Tutkimusjulkaisu tulossa: Pitkänen, K., Puhakka, R., Semi, J. & Hall, C.M. (2014). Generation Y and second homes. Finnish outdoor recreation in change. Saatavilla 16.6.2014 <http://www.aka.fi/fi/A/Suomen-Akatemia/Mediapalvelut/Tiedotteet1/Mokkimatkailu-lisaantyy-ja-on-yha-nuorem-pien-suosiossa>
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu, MATK03-hanke, 2013. Etelä-Pohjanmaan matkailustrategia vuosille 2013–2017. Saatavilla 16.6.2014 <http://www.seamk.fi/matko/tutkimuksia.htm>
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu, MATK03-hanke, FCG Suunnittelu ja Tekniikka, 2014. Etelä-Pohjanmaan matkailun taloudelliset vaikutukset 2012. Saatavilla 16.6.2014 <http://www.seamk.fi/matko/tutkimuksia.htm>
- Tilastokeskus, 2014. Suomalaisten matkailu. Käsitteet ja määritelmät. Saatavilla 16.6.2014 <http://www.stat.fi/til/smat/kas.html>
- Tilastokeskus, 2014. Rakennukset ja kesämökit. Käsitteet ja määritelmät. Saatavilla 16.6.2014 <http://www.tilastokeskus.fi/til/rakke/kas.html>
- Tilastokeskus, 2014. Rakennukset ja kesämökit. Kesämökit 2013. Saatavilla 16.6.2014 https://www.stat.fi/til/rakke/2013/rakke_2013_2014-05-23_kat_001_fi.html
- TEM, 2014. Matkailun merkitys Suomen kansantaloudelle. Saatavilla 16.6.2014 https://www.tem.fi/yritykset/matkailu/matkailun_merkitys_suomen_kansantaloudelle
- TEM, Raportteja 21/2011, Rakennustutkimus RTS Oy, 2011. Loma-asumisen taloudelliset ja työllisyysvaikutukset Suomessa. Saatavilla 10.7.2014 http://www.tem.fi/files/30387/Loma-asumisen_taloudelliset_ja_tyollisyysvaikutukset_uusin.pdf
- Tuuri, Korttesluoma, Rintala; Etelä-Pohjanmaan matkailijatutkimus v. 2010, Seinäjoen ammattikorkeakoulu MATK02 Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla, 2011. Saatavilla 10.7.2014 <http://www.seamk.fi/matko/tutkimukset/Matkailijatutkimusraportti.pdf>

VALOKUVAT

Julkaisussa käytetyt valokuvat: Pohjanmaan kautta -kuvapankki
Kuvaaja: Marjut Hakkola

www.flickr.com/pohjanmaankautta

SeAMK Elintarvike ja maatalous

MATK03

Matkailun koordinointi Etelä-Pohjanmaalla v. 2011 – 2014
Hankenro 14689

ISBN 978-952-5863-84-0

ISBN 978-952-5863-85-7 (verkkójulkaisu)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCE

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

